

TALOUSARVIO 2025
TALOUSSUUNNITELMA
2026–2027

Kh 25.11.2024 / § 230

Kv 16.12.2024 / § 55

Sisällysluettelo

1	Talousarvion yleisperustelut	4
1.1	Suomen ja Etelä-Karjalan taloustilanne sekä Kuntatalouden näkymät	4
1.2	Aluekehityksen tilanne ja arvio tulevasta kehityksestä	13
2	Talousarvion ja -suunnitelman perusteet	20
2.1	Kunnan käyttötalousmenot	20
2.2	Kunnan verotulot	22
2.3	Valtionosuudet.....	23
2.4	Investoinnit ja rahoitus	24
2.5	Talouden kehitysnäkymät suunnitelmavuosina.....	25
3	Kuntastrategia sekä sen toimeenpano talousarviovuonna	27
3.1	Asuminen	28
3.1.1	Konserniyhtiöiden esittely	30
3.2	Talousarviovuoden vuositavoitteet	32
3.2.1	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet konserniyhtiöille 2024	33
3.3	Konserniyhteisöt.....	35
4	Henkilöstö.....	36
5	Talousarvio.....	39
5.1	Tuloslaskelma 2023–2025	39
5.2	Rahoituslaskelma 2022–2025	41
5.3	Maakaasulaitoksen tuloslaskelma 2023–2025.....	42
5.4	Maakaasulaitoksen rahoituslaskelma 2023–2025	43
5.5	Vesilaitoksen tuloslaskelma 2023–2025	44
5.6	Vesilaitoksen rahoituslaskelma 2023–2025	45
5.7	Kaukolämpölaitos 2023–2025	46
5.8	Talousarvion määrärahojen ja tulorahoituksen yhteenveto, sitovuustasot ...	47

5.9	Taloussuunnitelma, käyttötalousosa, valtuustotaso	48
5.9.1	Hallinto.....	48
5.9.2	Elinkeinoelämän kehittäminen.....	57
5.9.3	Muut hyvinvointipalvelut.....	60
5.9.4	Varhaiskasvatus	73
5.9.5	Perusopetus ja laajennettu oppivelvollisuus	77
5.9.6	Teknisten palveluiden hallinto ja sisäiset palvelut.....	83
5.9.7	Kiinteistö ja yhdyskuntapalvelut.....	86
5.9.8	Kaukolämpölaite	90
5.9.9	Maakaasulaitos	92
5.9.10	Vesihuoltolaitos.....	94
6	Investointiosa	97
7	Taloussuunnitelma 2025–2027.....	99
7.1	Tuloslaskelma 2025–2027.....	99
7.2	Rahoituslaskelma 2023–2027	100
7.3	Investointimenot ja -tulot 2026–2027.....	101
7.4	Verorahoitus 2022–2025	103
8	Tilivelvolliset 2025.....	104
9	Lähde ja kuvaluettelot.....	105
9.1	Lähdeluettelo	105
9.2	Kuvaluettelo.....	105

1 Talousarvion yleisperustelut

1.1 Suomen ja Etelä-Karjalan taloustilanne sekä Kuntatalouden näkymät

Vuoden 2025 talousarvion laadintaa tehtäessä edellisvuosien epävarma kansainvälinen talous- ja geopoliittinen tilanne ei ole helpottanut. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jatkuu ja sen kumuloituvat negatiiviset niin inhimilliset kuin taloudellisetkin vaikutukset näkyvät kaikkialla. Lähi-Idässä Gazan alueella tilanne on jatkanut kärjistymistään heijastuen globaaliin turvallisuuteen ja talouteen. Kiinan talouden kehitys on ollut odotuksia heikompaa eikä ole tuonut toivottua kysyntää suomalaisille investointituotteille. Suomen talouden elpyminen taantumasta on vaivalloista.

Suhdannenäkymät kuitenkin näyttävät kohenevan, ja taloudellinen epävarmuuskin hälvenee vähitellen. Samalla rahoitusmarkkinoilla odotetaan korkotason laskevan asteittain. Työllisyyden kohoneminen ja ansioiden nousu vahvistavat ensi vuonna ostovoimaa. Myös maltillinen inflaatio tukee ostovoiman toipumisen edellytyksiä. Lisäksi vientimarkkinoiden kasvu vahvistuu. Nämä tekijät tukevat Suomen talouden toipumista ja kasvun vahvistumista lähivuosina¹.

Ennusteisiin sisältyy kuitenkin riskejä. Teollisuudessa ja viennissä on nähtävissä orastava käänne, mutta sen jatkuminen ei ole selvää. Viennin kehitys riippuu pitkälti siitä, miten Suomen vientimarkkinat kehittyvät loppuvuonna 2024 ja vuoden 2025 alkupuolella. Geopoliittiset riskit, ml. maailmantalouden blokkiutuminen, arvoketjujen uudelleenjärjestelyt ja aseelliset konfliktit, ovat edelleen ajankohtaisia. Kotimaassa on epävarmaa, kuinka pitkään kuluttajien varovaisuus jatkuu, ja milloin rakennusala alkaa viimein toipua. Positiiviset yllätykset ovat kuitenkin mahdollisia. Talouden elpyminen voi olla ennustettua nopeampaa, jos yritysten ja kotitalouksien luottamus paranee, mikä lisäisi yksityistä kulutusta ja asuntoinvestointeja¹.

---

¹ Suomen talouden väliennuste. Suomen Pankki, syyskuu 2024.

Euroopan Keskuspankin syyskuun ennusteessa euroalueen BKT:n kasvun odotetaan olevan 0,8 prosenttia vuonna 2024 ja nopeutuvan 1,5 prosenttiin vuoteen 2026 mennessä. Kesäkuun ennusteeseen verrattuna BKT:n kasvunäkymiä on tarkistettu hieman alaspäin jokaisena ennustehorisontin vuotena. Vientimarkkinoiden odotetaan kasvavan etenkin vuosina 2025–2026. Rahoitusmarkkinat odottavat korkotason laskevan ennustejaksolla, joka tukisi myös Suomen talouskasvua. Lisäksi raakaöljyn hinnan odotetaan laskevan ja muiden raaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen nousevan vain maltillisesti¹.

Kokonaisuudessaan kansainvälisen talouden näkymät niin Yhdysvalloissa, Euroopan Unionin alueella kuin Kiinassakin ovat epävarmoja, mikä heijastuu myös Suomeen. Suomen talouden taantumien pohja näyttäisi olevan ohitettu. Vuositasolla BKT kuitenkin supistuu 0,2 prosenttia vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntäminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta. Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026, vaikka julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus vähentävätkin kotimaista kysyntää ja nostavat hintoja. Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien kysynnän kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin².

Valtionvarainministeriö näkee Suomen kokonaistuotannon kasvavan keskipitkällä aikavälillä kohtalaisesti. Vuonna 2027 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan noin 1,3 prosenttia ja vuonna 2028 kasvun arvioidaan olevan noin 1,2 prosenttia. Bruttokansantuotteen kehitystä tukee muun muassa yksityisten investointien kasvu, jonka arvioidaan elpyvän markkinakorkojen laskun ja vihreään siirtymään liittyvien panostusten seurauksena.

---

² Valtionvarainministeriön julkaisuja 2024:46.

Yleisen hitaan talouskehityksen lisäksi Valtionvarainministeriön katsauksessa kerrotaan julkisen talouden tilanteen olevan heikko. Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä pienenee 3,2 prosenttiin BKT:sta. Vaikka menoja kasvattaa muun muassa suuret puolustushankinnat, hallitusohjelmassa ja kevään 2024 kehysriihessä päätetyt sopeutustoimet vähentävät menoja ja lisäävät tuloja merkittävästi. Tulevina vuosina rahoitusaseman nähdään paranevan ja alijäämä asettuu 2,1 prosenttiin BKT:sta vuonna 2028².

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta syvenee -1,9 miljardiin euroon vuonna 2025. Toimintamenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi tarkemmat sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2025 on 3,4 prosenttia ja vuosille 2026–2028 keskimäärin 3,1 prosenttia².

Toimintamenojen hintojen nousun lisäksi myös toimintamenojen volyyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä aiheutuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen, ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla². Tämä vaatii kunnilta taloutensa hallinnassa ennakoivia päätöksiä.

Kuntien valtionosuudet kasvavat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, joka rahoitetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastaavasti. Muutoksen tulisi olla kunnille kustannusneutraali. Kuntaliiton näkemyksen mukaan valtionosuudet eivät kuitenkaan kata täysimääräisesti siirtyviä TE-toimintoja ja rasittaa kuntien taloutta. Valtionosuuksien kasvu jää TE-uudistuksen lisärahoitusta pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti vuosina 2025–2027 leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastavat myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen².

Tilastokeskuksen lokakuussa 2024 julkaiseman ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhde eli alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden ja tätä vanhempien määrä saattaa työikäistä (15–64-vuotiaat) kohti on maassamme tällä hetkellä 62. Väestöennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhde pysyisi nykyisellä tasolla seuraavat 15 vuotta ja olisi vuoden 2039 lopussa 60. Tämän jälkeen huoltosuhde lähtisi nousuun ja olisi 72 vuoden 2070 lopussa. Etelä-Karjalassa huoltosuhde olisi jo n. 70 vuonna 2045. Nykyisen tasoinen nettomaahanmuutto lykkää väestöllisen huoltosuhteen nousua, mutta ei estä sitä kokonaan³. Tällä kehityksellä suuri vaikutus kuntien verotuloihin ja palvelutarpeen muutokseen.

VM:n painelaskelman perusteella kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino syvenee toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna vuonna 2025 -1,9 mrd. euroon, vuonna 2026 noin -2,0 mrd. euroon ja vuonna 2027 noin -2,1 mrd. euroon. Kun valtionosuuksiin tehtävät takautuvat sote-vähennykset ja hallituskauden aikainen indeksijarru poistuvat, asettuu toiminnan ja investointien rahavirta -1,9 mrd. euroon vuonna 2028. Vuosikatteet eivät riitä vuosina 2025–2028 nettoinvestointeihin tai edes poistoihin. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino merkitsee kunta-

---

³ Tilastokeskuksen väestöennuste, 24.10.2024.

taloudessa veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevina vuosina. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Ongelmat osaavan työvoiman saatavuudessa, kiinteistöjen tehokas käyttö, kaupungistuminen, syntyvyyden pieneneminen sekä vihreä siirtymä edellyttävät uusia palveluiden järjestämistapoja. Kuntien on panostettava vahvasti myös kuntien väliseen yhteistyöhön².

Kuntatalouden tilanne heikkeneekin vuonna 2024 jyrkästi, kun viime vuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan romahtavan noin 1,5 mrd. eurolla 3,0 mrd. euroon ja toiminnan ja investointien rahavirran heikkenevän miljardi euroa negatiiviseksi. Kuntien verotulojen arvioidaan laskevan vuonna 2024 yhteensä lähes 5 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna, sillä kunnallis- ja yhteisöverotuloista poistuu sote-uudistukseen liittyvä noin 1,3 mrd. suuruinen verohäntä ja lisäksi².

Viimeisimpien tilinpäätösten mukaisesti 2023 kuntatalouden lainakanta oli noin 19,9 mrd. euroa. Negatiiviset toiminnan ja investointien rahavirrat kasvattavat lainakannan 28,0 mrd. euroon vuonna 2028. Lainakanta kunnilla oli 3 368 €/as., mutta erot kuntien välillä ovat suuret. Alle 5000 asukkaan kunnissa lainakanta 2023 oli 2 846 €/as. ja kuntakonserneissa 3 945 €/as. Vuonna 2024 negatiivisen vuosikatteen kuntia on arvioon mukaan 15, mikä on hieman enemmän kuin edeltävänä vuonna. Negatiivisten vuosikatteen kuntien joukosta suurin osa on alle 10 000 asukkaan kuntia. Eniten negatiivisen vuosikatteen kuntia on painelaskelman mukaan vuonna 2027, jolloin vuosikate on negatiivinen painelaskelman mukaan 66 kunnalla. Negatiivinen vuosikate kertoo kunnan käyttötalouden rakenteellisista ongelmista, jotka vaativat korjaamista².

Emokuntien talouden vahvistuminen pääosin sote-uudistuksen kertaluonteisten erien johdosta vahvisti myös kuntakonsernien taloutta vuonna 2023 jatkuen osittain vielä 2024. Kuntakonsernien yhteenlaskettu tulos vahvistui vajaalla 0,5 mrd. eurolla 2,1 mrd. euroon. Negatiivisten 2023 tilikauden tulosten määrä lähes puoliintui edellisvuodesta määrän ollessa 53, kun vuonna 2022 määrä oli 99 kuntakonsernia. Kuntakonsernien yhteenlaskettu lainamäärä väheni huomattavasti vuodesta 2022. Vähennystä oli kaikkiaan lähes 4,8 mrd. euroa lainamäärän ollessa 38,8 mrd. euroa. Vähenneminen

johtui sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien lainojen siirtymisestä hyvinvointialueille². Nettoluotonanto eli toiminnan ja investointien rahavirta oli kuitenkin noin 0,5 mrd. euroa negatiivinen, joten investointeja on jouduttu rahoittamaan lainoilla ja kertyneillä rahavaroilla².

Valtion talousarvioesitys ensi vuodelle sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on lähellä neutraalia tai hieman vahvistava. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutusten arvioidaan vahvistavan kuntataloutta kokonaisuudessaan noin 270 milj. euroa suhteessa edellisen vuoden talousarvioon. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 875 milj. eurolla ennen kaikkea vuoden 2025 alussa voimaan tulevan TE-palvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen seurauksena². Palveluiden siirtyminen kunnille on ilmoitettu olevan kustannusneutraali, jonka mukaisesti myös Ruokolahden kunnan ensivuoden talousarviota on rakennettu.

Etelä-Karjalan maakunnassa kaikki kunnat ja kaupungit ovat tehneet yhteistoimintasopimuksen yhteisestä toimielimestä Etelä-Karjalan kuntien työvoimapalvelujen ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisessa. Toimielin, Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunta aloitti toimintansa vuonna 2024 Lappeenrannan kaupunginhallituksen alaisuudessa. Lautakuntaan kukin kunta valitsi yhden jäsenen, Lappeenranta viisi ja Imatra kaksi jäsentä.

Elinkeinoelämän puolella PK-yrittäjäbarometrin (11.9.2024)⁴ (n=4 155) mukaan Pk-yrittäjistä 24 prosenttia arvioi suhdanteiden paranevan seuraavien 12 kuukauden aikana ja yhtä suuri osuus uskoo niiden heikkenevän. Hieman yli puolet pk-yrittäjistä arvioi suhdanteiden pysyvän samana. Yleiset suhdannenäkymät ovat Etelä-Karjalassa saldoluvaltaan 4 ollen hieman parempi kuin koko maan luku 0. Alueemme pk-yrittäjillä odotukset henkilöstömäärän kehityksen suhteen edellisvuoden tapaan 6 saldolu-

---

⁴ PK-Yrittäjäbarometri – Syksy 2024 Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj, työ- ja elinkeinoministeriö.

vulla, kun koko maassa keskimäärin 3. Investoinnit puolestaan putoavat -17 saldoluukuun. Vientiyrittysten odotukset viennin arvosta koko maan saldolukuna on 25, kun vastaavat odotukset Etelä-Karjalassa vain 7.

Kauppakamarin vientijohtajakyselyn⁵ (9/24) mukaan kyselyyn vastanneista yrityksistä 14 prosenttia vastasi geopoliittisen epävarmuuden ja siitä johtuvien häiriöiden vaikuttavan merkittävästi kannattavuuteen. Yrityksistä 77 prosenttia kertoi geopoliittisen epävarmuuden vaikuttavan kannattavuuteen jonkin verran tai hieman. Mutta positiivisuuttakin näköpiirissä. Vastanneista yrityksistä yli puolet näkivät Yhdysvallat kasvavana markkinana.

Suomen tavaraviennin arvo oli Tullin tavaroiden ulkomaankaupan elokuun ennakkotilaston mukaan 5,6 miljardia euroa elokuussa. Viennin volyymi laski 8,4 prosenttia, ja vientihinnat nousivat 0,8 prosenttia vuoden 2023 elokuusta. Viennin arvo oli 8,2 prosenttia pienempi kuin vuoden 2023 elokuussa. Tuonnin volyymi laski 4,7 prosenttia elokuussa, ja tuontihinnat nousivat 2,1 prosenttia vuoden 2023 vastaavasta ajankohdasta. Tuonnin arvo laski 4,3 prosenttia vertailukuukaudesta ja oli 5,9 miljardia euroa. Tammi-elokuussa 2024 viennin yhteenlaskettu arvo EU-maihin laski 5,1 prosenttia, ja viennin 12 kuukauden liukuvan keskiarvon volyymi laski 0,6 prosenttia. Ulkokaupan viennin arvo laski 6,0 prosenttia ja viennin 12 kuukauden liukuvan keskiarvon volyymi 6,2 prosenttia.⁶

Maakunnalle tärkeän metsäteollisuuden näkymät ovat heikentyneet edelleen tämän vuoden aikana. Etelä-Karjalassa toimivat metsäyhtiöt, terästeollisuuden ja rakennusalan yritykset ovat käyneet vuoden aikana muutosneuvotteluita. Tämä on näkynyt työvoimasupistuksina ja lomautuksina vaikuttaen myös alueen kuntien talouteen.

Kaakkois-Suomessa oli syyskuun lopussa 15 201 työtöntä työnhakijaa. Työttömiä oli +9 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin ja avoimia työpaikkoja 46 % vähemmän. Etelä-Karjalassa työttömien määrä oli 6711, mikä on 635 henkilöä (+10 %) enemmän

---

⁵ Keskuskauppakamarin vientijohtajakysely, 30.9.2024.

⁶ Tavaroiden ulkomaankaupan ennakkotilasto elokuussa 2024. Tulli, 7.10.2024.

kuin viime vuoden syyskuussa. Koko maassa työttömänä oli 279 705 henkilöä, mikä on 12 % enemmän kuin vuosi sitten. Syyskuun lopussa Kaakkois-Suomen työttömistä työnhakijoista oli ulkomaiden kansalaisia 1850 henkilöä (+268, +17 %). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli lokakuussa Kaakkois-Suomessa 12 %. Työttömyysaste oli korkein Imatralla 15,2 % ja matalin Taipalsaarella 8,0 %. Koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli 10,4 %. Kaakkois-Suomessa työttömyys nousi kaikissa seutukunnissa ja eniten Kouvolassa. Muutokset vuoden takaiseen: Kouvola seutu (+14 %, +497 hlöä), Kotka-Haminan seutu (+4 %, +177 hlöä), Lappeenrannan seutu (+11 %, +467 hlöä), Imatran seutu (+8 %, +168 hlöä). Työttömien määrän muutos Ruokolahdella oli +30 henkilöä, +16 %, verrattuna vastaavaan aikaan viime vuonna⁷.

Monet uusiutuvan energian hankkeet odottavat käynnistymistään, mutta toteutessaan vahvistavat maakunnan elinvoimaa merkittävästi. Esimerkiksi Danfossin, aurinkovoimayhtiöiden ja monen pk-sektorin yrityksen sekä LUT-yliopiston panostukset uusiutuvaan energiaa.

Alueellemme tärkeä matkailuelinkeino on alkanut vahvistua, mutta hitaammin kuin odotettu. Yritykset ja julkiset toimijat ovat lisänneet panostustaan Saimaan hyödyntämiseksi yli maakuntarajojen. Merkittäviä matkailun infrahankkeita on valmistunut, esimerkiksi Ruokolahden sataman parantaminen ja Hiitolanjoen ennallistaminen. Lisäksi Kutilan kanavan rakentaminen, Imatran erämuseo ja ”patotien ja -portin” uudistaminen sekä monet yksityiset investoinnit ovat edistyneet. Lisäksi Saimaan alueen yhteinen markkinointiyhtiö GoSaimaa on edelleen vahvistanut toimiaan ulkomaalaisten matkailijoiden lisäämiseksi Saimaan alueelle lisätyn rahoituksen avulla.

Ruokolahden kuntaa ohjaavat keskeisimmät tekijät ovat kansainvälisen talouden kehittyminen, Etelä-Karjalan hyvinvointialueen toimet ja koko maata koskeva ikärakenteen nopea muuttuminen sekä vuoden vaihteessa käynnistytävä TE-uudistus. Väestön

---

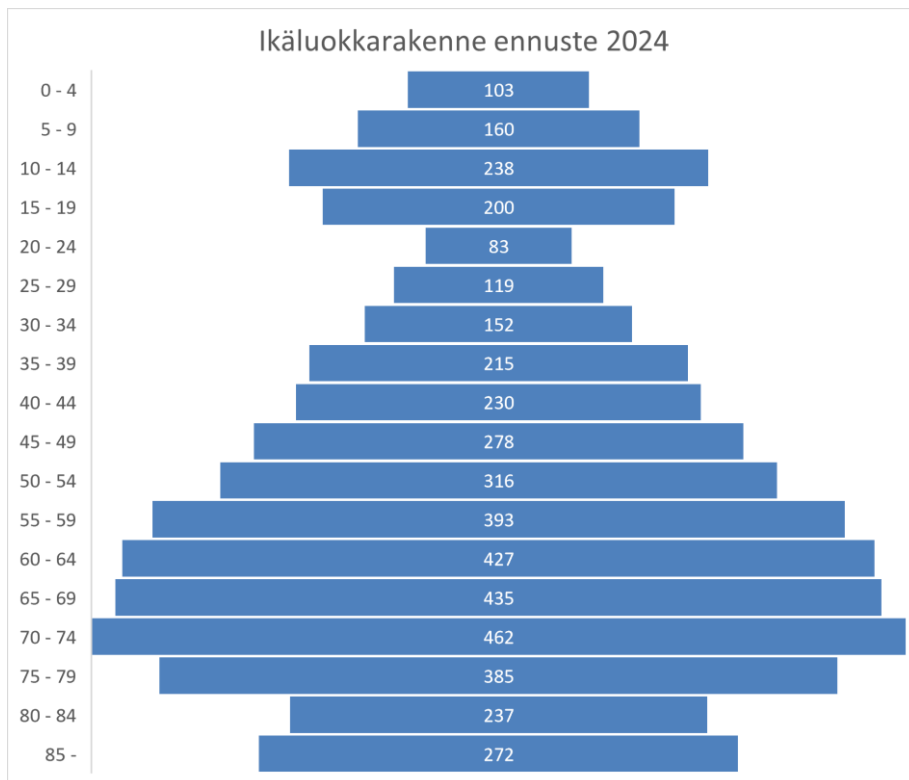
⁷ Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Työllisyyskatsaus, syyskuu 2024.

ikärakenteen muutos näkyy jo nyt monissa kunnissa ja sen vaikutukset vain voimistuvat lähivuosien aikana ikäihmisten määrän kasvuna ja lasten määrän vähenemisenä. Ikärakenteen muutos heikentää myös kuntien veropohjaa. Ilmiön seuraamuksiin puuttumattomuus johtaa kunnat monen ongelman eteen. Kuntien tuleekin tehdä ennakoivia päätöksiä palveluverkkoaan ja palveluitaan älykkäästi sopeuttaen lisäten yhteistyötä kuntien välillä².

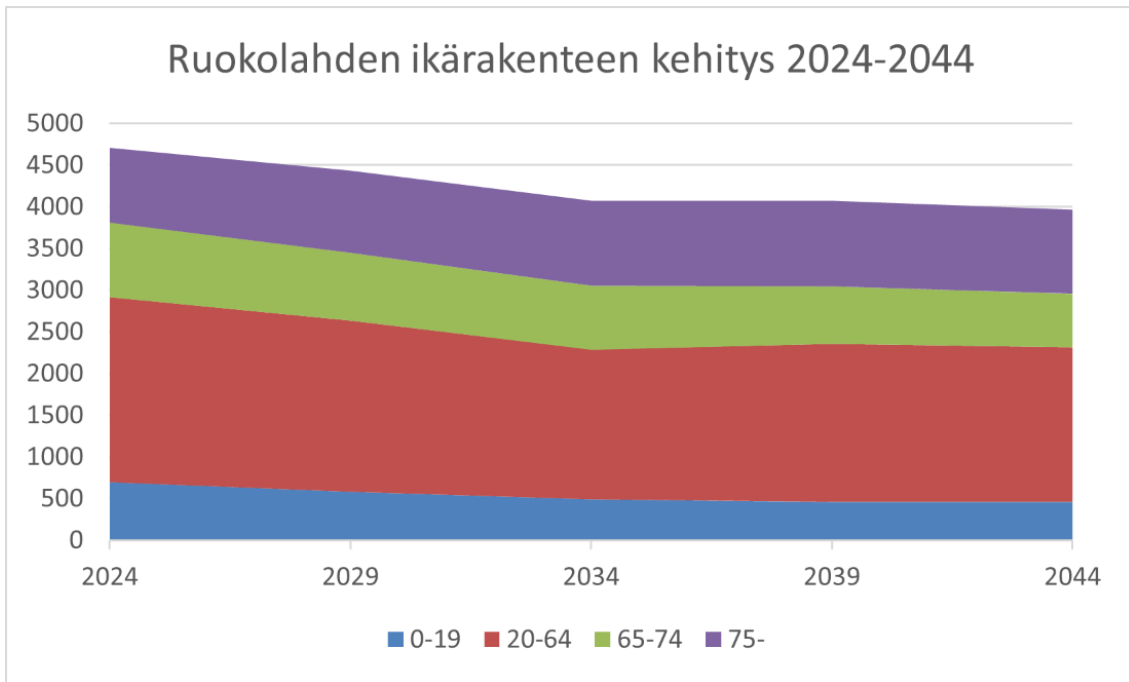
Ruokolahden kunta strategiansa määrätietoisella toteuttamisella vastaa tuleviin haasteisiin ja vahvistaa elinvoimaisuuttaan. Strategian toteuttamiseen laaditut Hyvinvointitoimintaohjelma ja Elinvoimaohjelma ohjaavat niin toiminnan kuin investointienkin toteuttamista. Lasten, nuorten ja ikäihmisten hyvinvointiin panostetaan, esimerkiksi maksuttomaan varhaiskasvatukseen, nuorten harrastuksiin ja perusopetukseen hyvä kouluruoka mukaan lukien. Ruokolahden kunta on aloittanut myös Unicef-lapsiystävällinen kunta työn. Lisäksi koko maakunnan alueella EKHVA:n johdolla valmistellaan ns. Etelä-Karjalan mallia perheiden hyvinvoinnin parantamiseksi. Ruokolahden tulevat panostukset hoiva-asumiseen ja paloasemaan yhteistyössä EKHVA:n kanssa, Rasilan satama-alueen kehittäminen ja tiivis yhteistyö Ruokolahden yrittäjien, kyläyhdistysten, harraste- ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden sekä naapurikuntien kanssa luovat hyvän perustan yrittäjyydelle ja elinvoimaiselle Ruokolahdelle.

1.2 Aluekehityksen tilanne ja arvio tulevasta kehityksestä

Ruokolahden väestörakenne on rakenteeltaan samankaltainen tyypillisten maaseutu- maisten kuntien kanssa (Kuva 1). Ruokolahden keski-ikä on 53,2 ja väestöllinen huoltosuhde 93,8, taloudellinen huoltosuhde 183,3 (Tilastokeskus v. 2022). Etelä-Karjalassa keski-ikä 50,58, väestöllinen huoltosuhde 71,75 ja taloudellinen 157 (Tilastokeskus 2022).

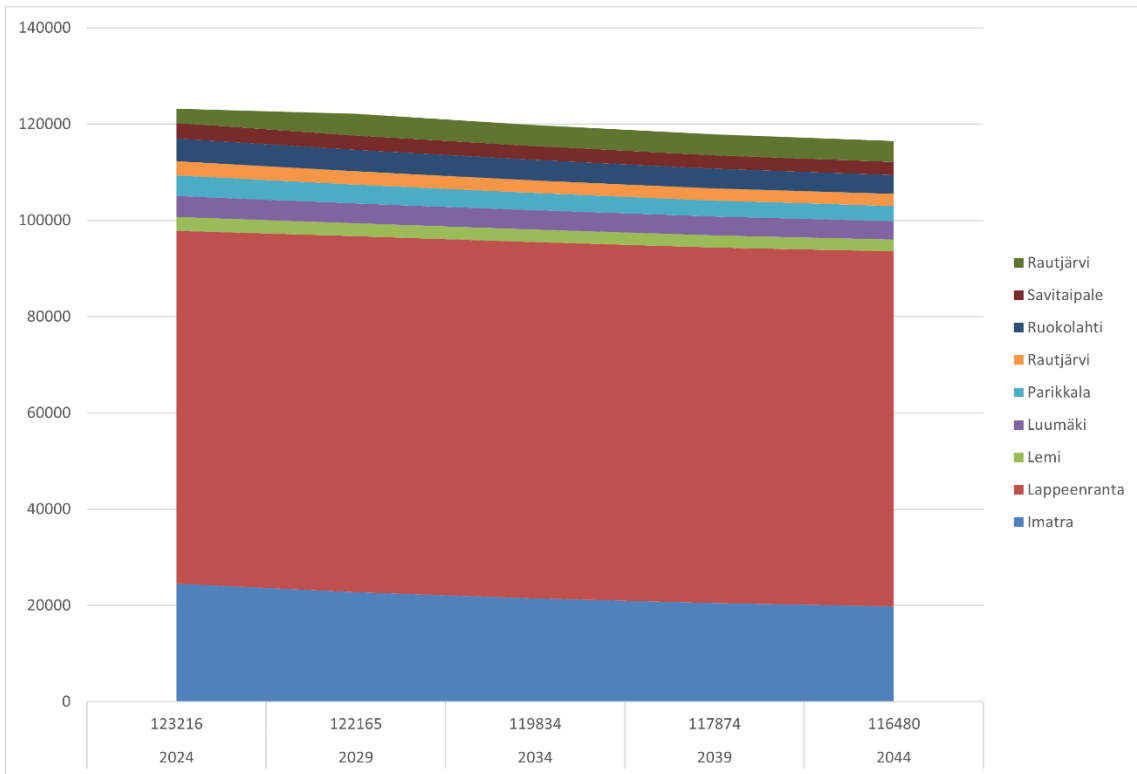

Kuva 1 Ruokolahden ikäluokkarakenne 2024. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

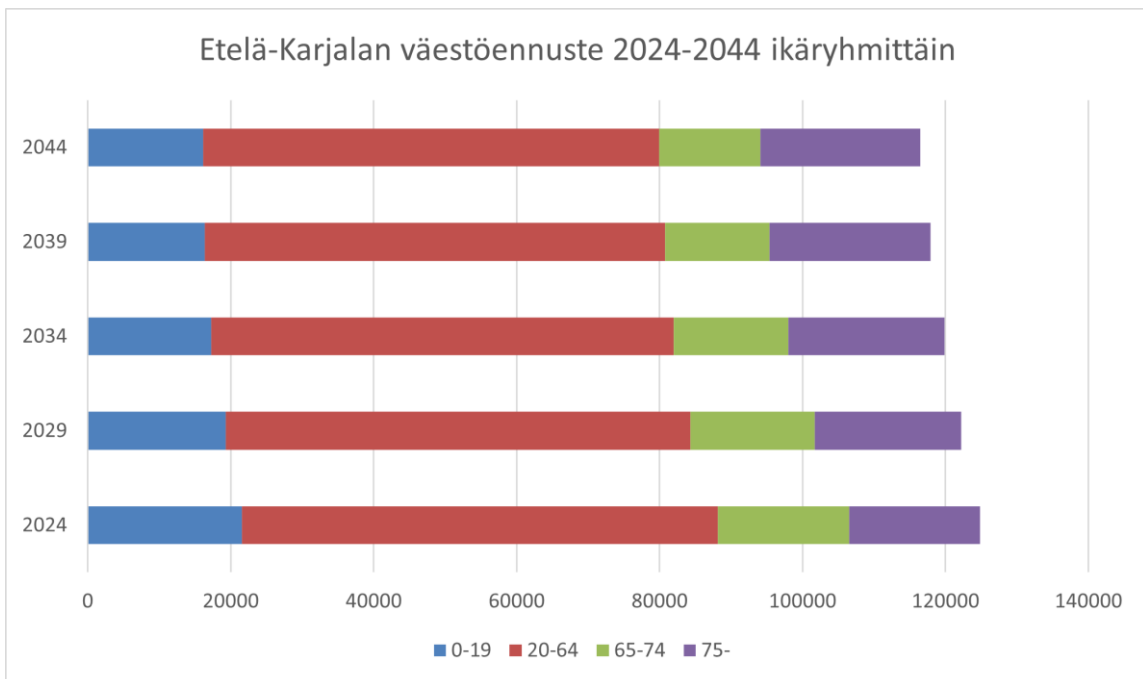

Kuva 2 Ruokolahden ikärakenteen kehitys 2024–2044. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

Väestöennusteiden mukaan Ruokolahden väestö vähenee vuodesta 2024 vuoteen 2044 yhteensä reilulla 700 henkilöllä. Kuvassa 2 on esitetty Ruokolahden ikärakenteen kehitys 2024–2044. Etelä-Karjalan väestöennuste 2024–2044 on esitetty kuvassa 3 ja ikäryhmittäin kuvassa 4.

Kuva 3 Etelä-Karjalan väestöennuste kunnittain. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

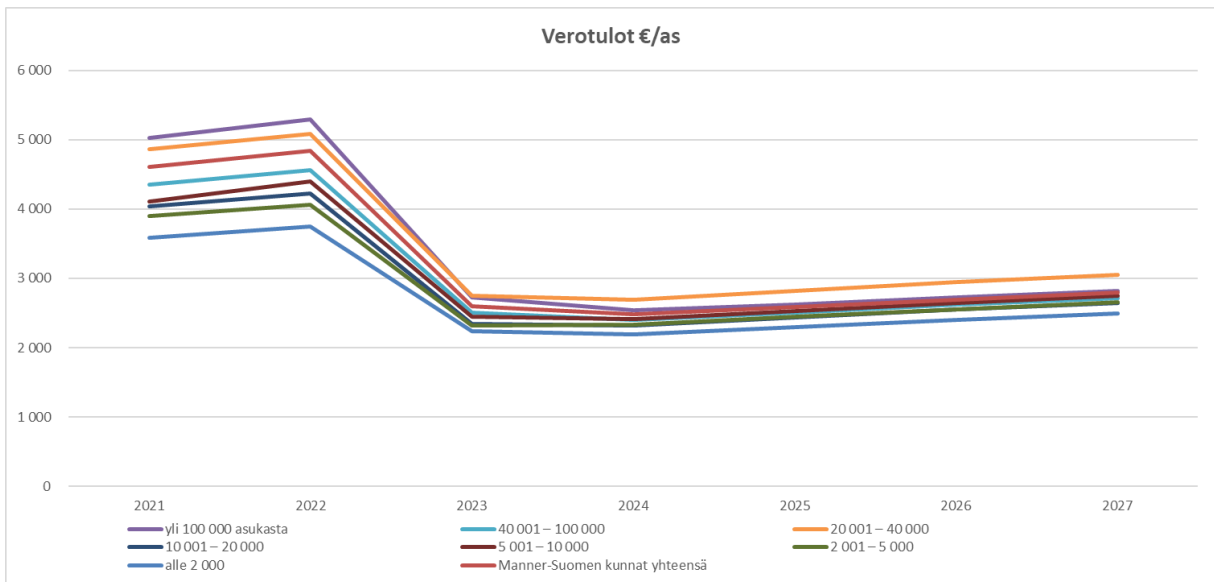
Kuva 4 Etelä-Karjalan väestöennuste ikäryhmittäin. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

	2021	2022	2023
Väkiluku	4913	4842	4758
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	-0,2	-1,4	-1,7
Alle 15-vuotiaita, %	11,8	11,6	11,1
15–64-vuotiaita, %	52,5	51,6	51,6
Yli 64-vuotiaita, %	35,7	36,8	37,3

Kuva 5 Ruokolahden väkiluku vuosina 2021–2023. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

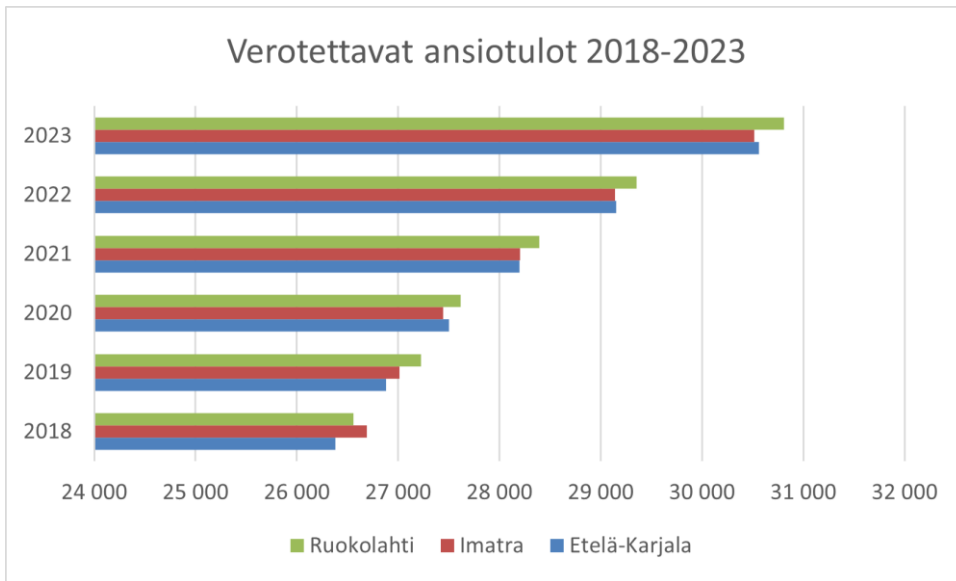
Valtionvarainministeriön painelaskelman (09/2024) mukaisesti verotulot asukasta kohden kehittyvät suotuisimmin keskikokoisissa kunnan kuntaan heikoimmin aivan pienimmissä kunnissa (Kuva 6).

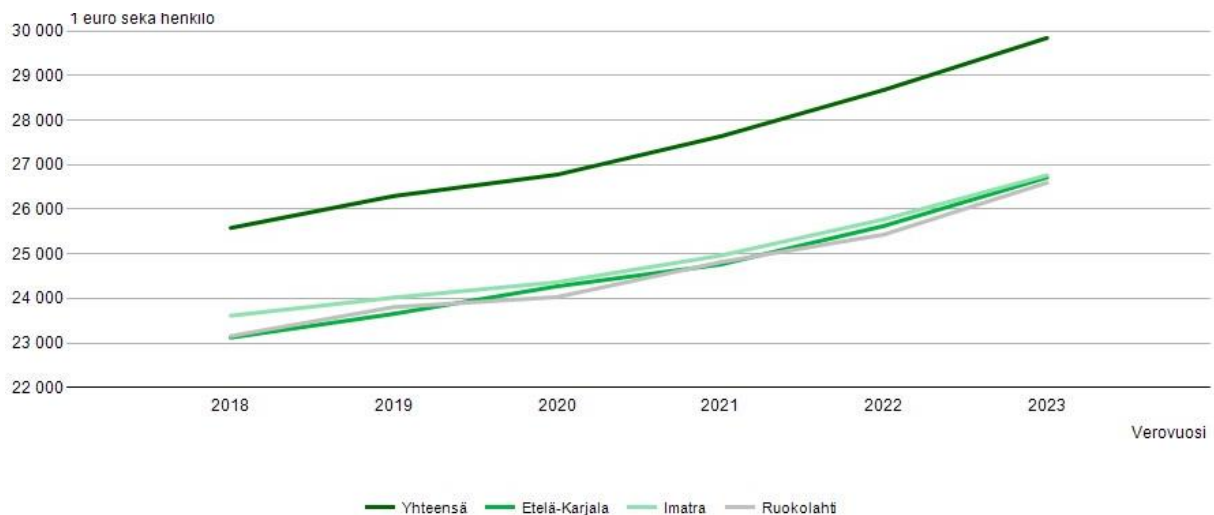
Kuva 6 Kuntien verotulot asukasta kohden. (Painelaskelma, VM, 09/2024.)

Ruokolahden verotettavien ansiotulojen (veropohja) kehitys on viime vuosina ollut heikompaa kuin maakunnassa keskimäärin (Kuva 5), mutta samansuuntaista kuin Imatralla.

Kun tarkastellaan verotettavien ansiotulojen kehitystä ansiotulojen saajien lukumäärään suhteutettuna (Kuva 6), havaitaan kuitenkin keskimääräisen ansiotulokehityksen parantuneen ja lähestyneen koko Etelä-Karjalan tasoa. Alueen ero koko maan keskiarvoon on kuitenkin edelleen korkea.

Kuva 7 Verotettavat ansiotulot. (Lähde: Verohallinto, 12/2024.)

Kuva 8 Keskimääräinen ansiotulo Ruokolahdella. (Lähde: Verohallinto, 12/2024.)

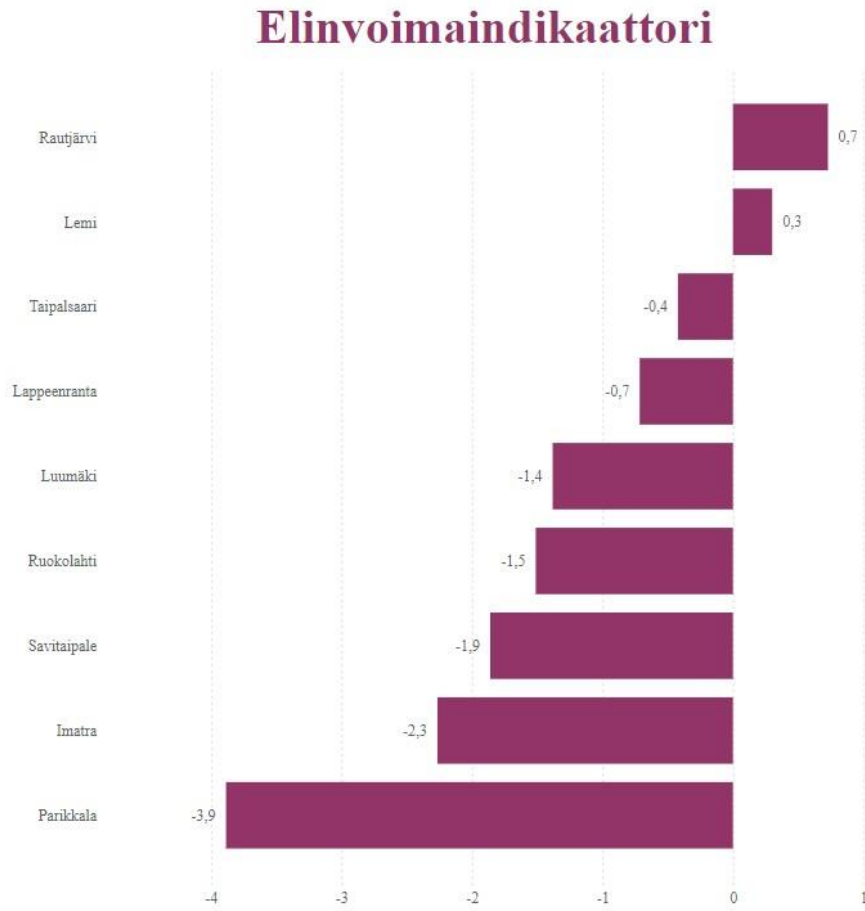
Ruokolahdella asui vuoden 2022 lopussa noin 1715 työllistä, ja paikkakunnalla oli hieman alle tuhat työpaikkaa. Työpaikkaomavaraisuus oli 57,3 %. Teollisuus oli yksittäisenä toimialana merkittävin työllistäjänä, ja sen osuus työllisistä oli noin viidesosa. Terveys- ja sosiaalipalvelut on toiseksi suurin työllistäjä.

Ruokolahdella oli syyskuussa 2024 kaikkiaan 219 työtöntä työnhakijaa (11,3 % työvoimasta). Nousua vuodentakaisesta oli 30 henkeä (15,9 %). (Lähde TEM Työnvälitystilasto.)

	2019	2020	2021	2022
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	103	96	98	96
B Kaivostoiminta ja louhinta	2	2	2	1
C Teollisuus	306	287	326	333
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	6	3	11	11
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	20	13	15	16
F Rakentaminen	126	111	122	130
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	176	157	157	160
H Kuljetus ja varastointi	140	134	139	123
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	81	83	80	69
J Informaatio ja viestintä	19	18	20	20
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	16	21	22	19
L Kiinteistöalan toiminta	9	9	10	13
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	58	49	43	48
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	125	104	113	119
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	89	96	80	78
P Koulutus	115	113	113	112
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	256	272	277	273
R Taiteet, viihde ja virkistys	13	17	17	19
S Muu palvelutoiminta	55	51	55	52
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	3	6	4	2
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0	0
X Tuntematon	33	25	22	21
	1751	1667	1726	1715

Kuva 9 Työpaikat Ruokolahdella. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

Ruokolahden kunta on Etelä-Karjalan kuntien elinvoimaindikaattorilla mitattuna pudonnut kuudenneksi vuoden 2021 toiselta sijalta (Kuva 10.).

Kuva 10 Etelä-Karjalan kuntien elinvoimaindikaattorit 2022. (Lähde: Kuntaliitto, 10/2024.)

2 Talousarvion ja -suunnitelman perusteet

Talousarviossa esitetään tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvion käyttötalousosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat tulosityksiköiden määrärahojen toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli toimintakate (nettositovuustaso). Tämä käsittää sekä sisäiset, että ulkoiset erät. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu. Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana.

Sitovuustasojen yhteenvetotaulukko on esitetty kohdassa 5.8.

2.1 Kunnan käyttötalousmenot

Kunnan talousarvion (ulkoiset) käyttötalousmenojen loppusumma on 16,6 miljoonaa euroa, joka on noin 4,8 prosenttia enemmän kuin vuoden 2024 talousarviossa. Menojen kasvua selittää TE-uudistuksen kuntaosuus työllisyysalueelle (n. 465 000 €), kasvavat maksuvastuut työttömyysturvasta, palvelujen ostojen kasvanut määrä ja kustannusten nousu.

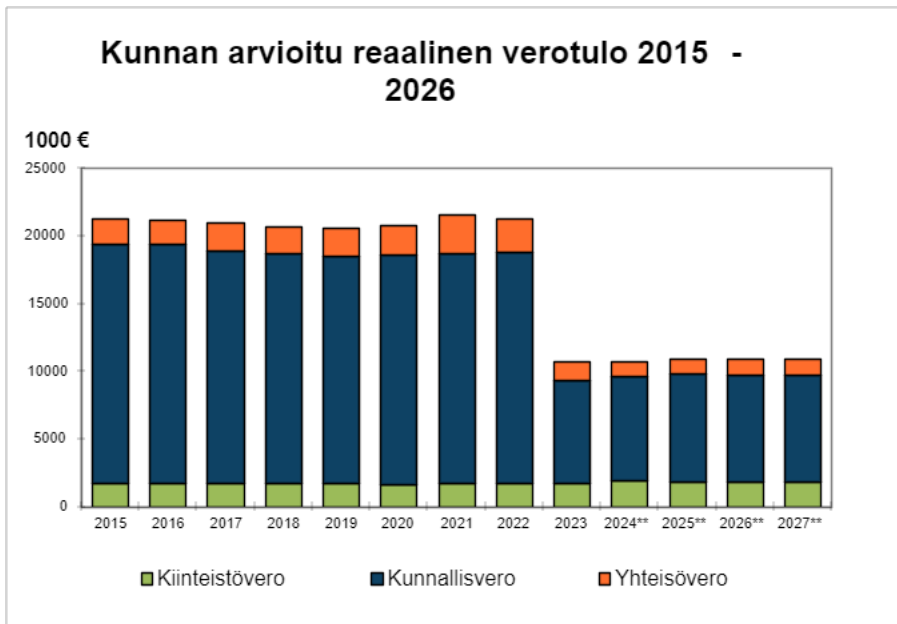
Muita kuntien kanssa yhteistyössä hoidettavien tehtävien merkittäviä kustannuksia ovat maksuosuus Imatran Seudun Kehitysyhtiölle, Imatran seudun ympäristötoimelle ja Etelä-Karjalan liitolle.

Palkkoja talousarvioon sisältyy noin 6,6 miljoonaa euroa, joka on 94 000 € suurempi kuin vuoden 2024 talousarvion taso. Henkilötyövuosien määrä on vuoden 2024 tasolla. Henkilösivukuluja talousarviossa on 1,5 miljoonaa. Henkilöstökulut ovat yhteensä 8,1 miljoonaa euroa, joka on 1,85 prosenttia (147 000 €) enemmän kuin vuoden 2024 talousarvion henkilöstökulut. Henkilöstökulujen budjetoinnissa on huomioitu nykyisten työehtosopimusten päättyminen huhtikuussa 2025 ja uusien työehtosopimusten kustannusvaikutukseksi enintään kolme prosenttia.

Palveluiden ostoihin on budjetoitu 5,07 miljoonaa euroa. Tämä on 700 000 € (15,97 %) enemmän verrattuna vuoden 2024 talousarvioon. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat yhteensä 2,1 miljoonaa euroa, joka on 371 000 euroa (-14,88 %) vähemmän kuin vuoden 2024 talousarviossa.

Muut toimintakulut yhteensä ovat 482 000 euroa, yhteensä 6 600 euroa vähemmän verrattuna vuoteen 2024.

2.2 Kunnan verotulot

Kuva 11 Kunnan verotulot. (Lähde: Kuntaliiton verotulojen ennustekehikko, 9/2024.)

Vuoden 2025 veroennusteiden pohjana on käytetty Kuntaliiton veroennustekehikkoa. Veroennustekehikossa on tietoja verotulojen kehittymisestä ja erilaisista verovähennyksistä sekä niiden vaikutuksesta kunnan verokertymään.

Vuoden 2025 veroprosentiksi kunnanvaltuusto on päättänyt 8,6 prosenttia.

Kiinteistöveroprosentit vuonna 2025 ovat seuraavat:

- Yleinen kiinteistövero/ rakennukset 0,93 %
- Maapohjan kiinteistövero 1,30 %
- Vakituinen asuinrakennus 0,5 %
- Muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,10 %
- Voimalaitosrakennus 1,50 %
- Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero 0,00 %.

Vuoden 2025 verotulot on arvioitu olevan 12,6 miljoonaa euroa, joka on 0,6 miljoonaa euroa suurempi kuin vuoden 2024 talousarvioon kirjattu summa.

2.3 Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu vuonna 2025 seuraavista eristä:

- Peruspalveluiden valtionosuus ilman TE-rahoitusta ja verotuloihin perustuvaa tasausta 658 707 €
- TE-palveluiden valtionosuus 681 028 € sis. ml. siirtyvien palveluiden rahoitus 434 776 € ja työttömyysetuuksien kasvun kompensatio 264 252 €
- Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on yhteensä 2 112 913 €
- Verotulomenetysten korvaus (528 871 €)
- Kotikuntakorvaus, netto (-33 521 €)
- Valtionosuudet yhteensä 1 529 890 €.

Valtionosuusrahoitus maksetaan kunnille ja muille rahoituksen saajille kuukausittain yhtenä eränä. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä. Sitä ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä. Kunnan valtionosuuteen (nk. yksi putki) sisältyvät esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi, asukasperusteisesti rahoitettava taiteen perusopetus sekä TE-palvelut.

Verotulotasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Ruokolahden kunnan verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus vuonna 2025 on 773 179 euroa. Vuonna 2024 vastaava luku oli 501 513 €.

Yhteensä valtionosuuksia talousarvioon 2025 on arvioitu kertyvän 1 529 890 euroa, missä on nousua vuoden 2024 tasosta noin 481 000 euroa.

2.4 Investoinnit ja rahoitus

Vuoden 2025 investointeihin on varattu noin 6 miljoonaa euroa. Uudisrakennuksen rakentaminen keskusta alueen tyhjälle tontille on suunniteltu alkavan keväällä 2025 ja siihen on varattu 4,75 miljoonaa euroa vuodelle 2025. Rakennushanke jatkuu vuodelle 2026 ja kokonaiskustannukseksi on arvioitu 9,5 miljoonaa euroa. Uudisrakennuksen kokonaissumma ja sen jakautuminen vuosille 2025 ja 2026 tarkentuu suunnittelun ja kilpailutuksen myötä. Vuonna 2025 on varauduttu nostamaan uudisrakennusta varten nostettavaa lainaa 4,6 miljoonaa ja vuonna 2026 4,6 miljoonaa.

Torilan rivitalojen kattojen saneeraukseen varataan 100 000 €. Virastotalon kortteli- ja satama-alueen jatkokehittämiseen varataan 80 000 €. Urheilukentän nurmen saneeraukseen ja kastelujärjestelmään on varattu 100 000 €.

Uusiutuvan energian ja energian säästötoimenpiteisiin varataan Päiväkodille rakennettavaan aurinkovoimalaan 70 000 € sekä katuvalaisitusten LED-valaistussaneerauksiin 80 000 € sekä kylien valaisitusten latujen LED-valaistussaneerauksiin 12 000 €.

Paloaseman ja Rasilantien uudisrakennuksen kunnallistekniikan rakentamiseen on varattu yhteensä 130 000 €. Loput isommista investoinneista jakaantuvat liikenneväyliin 310 000 €, josta suurimpana Vaittilantien saneeraus ja vesihuolto.

Rahoituslaskelmassa on varauduttu lyhentämään kunnan lainoja lyhennysohjelman mukaisesti noin 793 000 €.

2.5 Talouden kehitysnäkymät suunnitelmavuosina

TE-uudistus toteutuu vuoden 2025 alusta. Tämän uudistuksen kustannukset on tarkoitus kattaa valtionosuuksilla kustannusneutraliteetin mukaisesti. Ruokolahti kuuluu Lappeenranta-vetoiseen työllisyysalueeseen. Uudistus lisää käyttötalouden menoja kunnan maksuosuudella työllisyysalueelle noin 645 000 €. Tämä maksuosuus kateetaan valtionosuuksilla. Lisäksi käyttötalouden menoja lisää kasvava rahoitusvastuu työttömyysturvasta. Uudistuksen kustannukset on tarkoitus kattaa valtionosuuksilla kustannusneutraliteetin mukaisesti, mutta koska kunnan maksuvastuu työttömyysturvasta lisää kunnan maksuosuuksia, on oletettavaa, ettei valtionosuudet kata kaikkia kustannuksia. Maksuosuuksien suuruuteen vaikuttaa olennaisesti kunnan oma toiminta työllisyyden edistämiseksi. Työllisyyttä edistämällä pienennetään kunnan menoja.

Taloussuunnitelman tuloslaskelmaosassa verotulot ja valtionosuudet on arvioitu vuosille 2025, 2026 ja 2027 lokakuussa tiedossa olevan Kuntaliiton arvion perusteella.

Suunnitelmavuosien menot ja tulot on arvioitu vuoden 2023 toteuman, vuoden 2024 talousarvion ja toteumaennusteen perusteella. Palkkojen nousua on suunnitelma vuodelle 2026 arvioitu 2 %. Suunnitelmavuodelle 2027 on arvioitu henkilöstökulujen pientä laskua huomioiden mahdollinen vähentyvä henkilöstömäärä lasten määrän vähentyessä. Nykyiset työehtosopimukset päättyvät huhtikuussa 2025 ja valtakunnantason neuvottelut uusista työehtosopimuksista ja palkankorotuksista ovat käynnistyneet. Neuvotteluratkaisujen palkankorotuksilla on vaikutusta suunnitelmavuosien henkilöstökuluihin.

Suunnitelmavuosien tulojen ja menojen arviointiin liittyy vielä epävarmuutta mm. TE-uudistuksen vaikutuksesta. Työttömyyden lisääntyessä kunnan menot tulisivat suunnitelmavuosina kasvamaan, kun kunnan rahoitusvastuu työttömyysturvasta kasvaa. Toisaalta kunnan elinvoimasta sekä veto- ja pitovoimasta huolehtimalla uudet asukkaat ja yritykset voivat tuoda kuntaan lisää verotuloja.

Rasilantien uudisrakennuksen valmistuessa vuonna 2026 ja hyvinvointialueen siirtymässä vanhalta terveysasemalta uudisrakennukseen, kunnan vuokratuottojen on enustettu vähenevän. Vaikutus näkyy puolen vuoden ajalta vuonna 2026 ja täysi määräinen vuonna 2027. Tulojen vähentyminen on näiltä osin huomioitu suunnitelma-
vuosien tuottojen pienenemisenä.

Tulevan vuoden suurin yksittäinen investointikohde on Rasilantien uudisrakennuksen rakentamisen aloittaminen. Investointi jatkuu vuodelle 2026. Vuoden 2025 aikana kunnassa tehdään olemassa olevan infrastruktuurin kunnossapito- ja saneeraustöitä ja myös muita viihtyvyyteen, ympäristöön ja keskusta-alueen kehittämiseen liittyviä toimia kunnan vetovoiman vahvistamiseksi.

Kuva 12 Kulujakauma toimialoittain. (Lähde: Accuna, 11/2024.)

3 Kuntastrategia sekä sen toimeenpano talousarviovuonna

Kunnanvaltuuston joulukuussa 2021 hyväksymän kunnan strategian pohjalta on valmisteltu seuraavat vuosittavoitteet talousarviovuodelle. Lisäksi kunnan toimielimiä ja viranhaltijoita sitovat tilikaudella 2025 myös strategian yhteydessä määritetyt kärkitoimet.

Kuva 13 Kuntastrategian kärkitoimenpiteet. (Lähde: Ruokolahden kunnan kuntastrategia valtuustokaudelle 2021–2025.)

3.1 Asuminen

Ruokolahden lähes viisituhatta asukasta asuu kukoistavan kotikunnan yhdeksänkymmenen kylän alueella. Aktiiviset kuntalaiset toimivat useissa kyläyhteisöissä ja yhdistyksissä luoden toiminnallaan hyvän asumisen ja elämisen avaimet Ruokolahdella. Rasilassa Ruokolahden keskustaaajamassa sijaitsevat perus- ja hyvinvointipalvelut kuntalaisille. Rasilan keskusta-alueen kehittäminen on valittu strategisesti tärkeäksi tehtäväksi tälle valtuustokaudelle.

Luonnon ja vesistön läheisyyteen haluaville löytyy kunnalta hyviä tonttipaikkoja pientalorakentamiseen. Äitsaarelta ja Salosaarelta Vaaitilanrannasta löytyy myös omaraan- taisia tontteja. Lisäksi Rasilan keskustan vieressä Pappilanlahdella on tontteja aivan rannan tuntumassa.

Vapaa-ajan asukkaat kasvattavat kunnan asukasmäärää kesäisin ja lomakausina saapuessaan kunnan palvelujen käyttäjiksi. Vapaa-ajan asukkaat ovat kunnalle tärkeä asukasryhmä. Kunnan teknisellä toimella on valmius auttaa prosessissa, mikäli vapaa-ajan asukas haluaa tutkia mahdollisuutta muuttaa loma-asuntonsa vakituiseksi asunnoksi.

Kunnassa on tarjolla sekä yksityisten että kunnan tarjoamia vuokra-asuntoja. Kuntakonsernilla on reilut 200 vuokra-asuntoa eri puolilla kuntaa. Asunnot ovat yksiöistä perheasuntoihin niin rivi- kuin kerrostaloissakin. Kiinteistöistä valtaosa on rakennettu 90-luvun alkupuoleen mennessä. Suunnitelmallisella ylläpidolla ja korjaamisella saadaan asuntojen käyttöaste sekä asukastyytyväisyys pidettyä hyvänä.

Kunnan ikärakenteen painottuessa ikääntyvään väestöön on tärkeää, että kunta kehittää asumista paikallisista lähtökohdista. Kotona asumista tuetaan mahdollisimman pitkään niin, että asuntojen esteettömyyttä ja turvallisuutta parantavaa teknologiaa ja korjausrakentamista edistetään. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA myöntää korjausavustuksia ikäihmisille, vammaisille ja erityisryhmille. ARA:n kautta voi hakea myös esteettömyysavustuksia.

Mikäli asuminen omassa kodissa ei enää onnistu on kunnalla tarjolla hoidollista asumispalvelua, jonka toiminnasta vastaa Etelä-Karjalan Hyvinvointialue (EKHVA). Ruokolahden kunta ja Etelä-Karjalan Hyvinvointialue ovat allekirjoittaneet aiesopimuksen hyvinvointiaseman ja hoivapalvelun kiinteistön rakennuttamisesta ja vuokraamisesta. Kunta rakennuttaa osoitteeseen Rasilantie 61 kiinteistön johon EKHVA tulee vuokralaiseksi sen valmistuttua. Tämä noin 9,2 miljoonan investointi aloitetaan keväällä 2025 ja uuden rakennuksen on tarkoitus valmistua syksyllä 2026. Rakennukseen tulee asumispalveluasuntoja kolmeen kerrokseen ja ensimmäiseen kerrokseen tilat hyvinvointiasemalle sekä tilat kotihoidon toiminnalle.

3.1.1 Konserniyhtiöiden esittely

Ruokolahden Vuokratalot Oy:lle kuuluu 15 kiinteistöä ja kaksi osakehuoneistoa, joissa on yhteensä 151 vuokra-asuntoa.

	Valmistumisvuosi	Huoneistojen m ²	Asuntoja kpl
Hannahontie 2–4	2001	538,0	8
Järkäletie 4–6	1999	611,0	10
Kalliokuva 3	1984	682,0	11
Kalliokuva 5	1986	679,0	11
Kumparetie 2	1992	707,5	13
Lampikuja 2	1993	616,5	10
Lampikuja 4	1991	520,0	10
Lankilantie 53	1990	288,0	5
Lumikontie 14	1990	428,0	8
Mertatie 1–3	1992	309,0	5
Metsäkouluntie 1	1992	866,5	17
Nällisuontie 11	1989	630,0	16
Sudenpolku 3–5	1990	55,0	1
Tupaukontie 2	2004	488,0	9
Ukonpolku 5	1991	466,0	9
Varvikkotie 7	2008	436,0	7
Veikkojenpolku 2	1991	54,0	1
	Yhteensä	8 374,50	151

Ruokolahden Vuokratalot Oy:n taseen loppusumma 31.12.2023 on 7 170 085,70 euroa. Pitkäaikaista lainaa taseessa on 1 250 000,00 euroa ja suunnitelman mukainen lainanlyhennys on 250 000,00 euroa. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 1 021 051,67 euroa (988 959,08 euroa vuonna 2022).

Asunto Oy Ruokolahden Elvinkulmassa on neljä huoneistoa, joista kolme on asuinkäytössä ja yksi huoneisto on hyvinvointialueen päivätoimintayksikkönä. Sama tila toimii kunnan ns. olohuoneena, jossa järjestetään erilaista ryhmätoimintaa. Taseen loppusumma 31.12.2023 on 325 774,48 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa yhtiöllä ei ole. Vastikkeita ja käyttökorvauksia tilikaudelta 1.1.–31.12.2023 yhtiö peri 33 167,88 euroa.

Asunto Oy Ruokolahden Veikkojenpolku on asuinrivitalo, jossa on 12 asuntoa. Kuntakonserni omistaa niistä kahdeksan. Asunto Oy Ruokolahden Veikkojenpolun taseen loppusumma on 698 784,08 euroa. Tuottoja yhtiö peri 22 819,73 euroa. Yhtiö on velaton.

3.2 Talousarviovuoden vuositavoitteet

Tavoite	Mittari	Vastuutoimielin ja -viranhaltija
Karjalan kukoistavin kotikunta		
Kunnan kiinteistöjen kehittäminen asukkaiden, yritysten ja matkailijoiden tarpeisiin.	Päivitetyn asuntopoliittisen ohjelman käynnistäminen vuoden 2025 aikana.	Kunnanhallitus / kunnanjohtaja
Kunnan talous vakaa	Kunnan tilinpäätös ylijäämäinen vuonna 2025.	Kunnanhallitus / kunnanjohtaja
Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämissä työssä hyödynnetään asiakasfoorumeja.	Järjestetään vähintään neljä osallisuuden foorumeja, jotka keskittyvät asukkaiden, yritysten, kesäasukkaiden ja kunnan toimijoiden väliseen vuorovaikutukseen ja informaation jakamiseen.	Kunnanhallitus/kunnanjohtaja ja toimialajohtajat
Markkinointi, markkinameno ja menestyshenki		
Kunnan elinkeinotoimi edistää kunnassa toimivien yritysten toimintaa.	Elinvoimaohjelman toteuttaminen ja aktiivinen yritys yhteistyö niin yritysten kuin Kehyn kanssa.	Kunnanhallitus / Elinkeinoitoimi
Ruokolahdesta vetovoimainen ja houkutteleva niin asukkailleen kuin vierailijoillekin.	Olemassa olevan infran edelleen parantaminen keskustan alueella ja matkailukohteissa.	Teknisten palvelujen toimialajohtaja / kunnanjohtaja
Keskusta-alueen elävöittäminen toiminnallisesti ja markkinoiden.	Ohjelmallisten toripäivien ja elinvoimatapahtumien lukumäärä.	Elinkeinoitoimi / viestintä ja markkinointi
Valinnanvapautta vapaa-aika		
Kulttuuritoimen kuntayhteistyön lisääminen	Yhteishankkeet ja -tapahtumat.	Hyvinvointipalvelujen ltk / toimialajohtaja
Jokaisella ruokolahtelaisella vähintään yksi harrastus	Hyvinvointiohjelman toteuttaminen, kouluterveyskyselyn tulosten huomioiminen.	Hyvinvointipalvelujen ltk / toimialajohtaja
Vapaa-ajan palveluiden toteuttaminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa	Toteutettujen palvelumuotojen määrä ja kunnan harrastetilojen käyttäjämäärät	Hyvinvointipalvelujen ltk / teknisten palvelujen ltk / toimialajohtajat

3.2.1 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet konserniyhtiöille 2024

3.2.1.1 Ruokolahden Vuokratalot Oy

Konsernia johdetaan ja valvotaan kunnanvaltuuston antaman konserniohjeen mukaisesti. Ruokolahden Vuokratalot Oy:n toiminnalliset ja taloudelliset talousarviotavoitteet ovat:

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Aktiivikäyttöaste	Asuntojen maksimaalinen käyttö.	> 95 %
Laskennallinen vuokratappio.	Tyhjät asunnot, aikaviive vuokrauksessa, remonttijaksot.	< 7 %
Kiinteistöhuollon toiminnanohjauksen käyttöönotto.	Kesäkuun loppuun mennessä.	

Yhtiön tavoitteena on, että se pystyy tuotoillaan kattamaan toiminnan kustannukset, investointien rahoituskustannukset ja poistot. Yhtiön tase pidetään vakaana noudattamalla tasaerä lainanlyhennysohjelmaa.

Vuokrataloyhtiön rahoituskustannusten odotetaan laskevan vuodelle 2025 EKP:n koronlaskujen myötä. Lämmön ja veden hinnan muutoksia ei ole tiedossa. Suomen hallituksen päätös arvonnlisäveron korotuksesta nostaa hiukan yhtiön kuluja.

Vuokratalojen kiinteistöhuollon tehtävät kilpailutettiin ja uusi kiinteistöhuollon toimija aloitti toimintansa 1.9.2024. Mahdollinen positiivinen kustannusvaikutus vaihdoksesta saadaan vuoden 2025 aikana.

3.2.1.2 Muut kiinteistöt, asunto-osakeyhtiöt ja osakkuusyhteisöt

Yhtiöiden edellytetään toimivan kannattavasti ja huolehtivan riittävästi kiinteistöjensä kunnossapidosta sekä talouden tasapainosta.

Kunnan suoraan omistamia yksittäisiä huoneistoja voidaan myydä asukkaiden vaihtuessa.

3.3 Konserniyhteisöt

Ruokolahden kuntakonserniin kuuluvat seuraavat konserniyhteisöt:

	Kunnan omistusosuus %	Kuntakonsernin omistusosuus %
Tytäryhteisöt		
Ruokolahden Vuokratalot Oy	100,00 %	100,00 %
Asunto Oy Elvinkulma	100,00 %	100,00 %
Asunto Oy Veikkojenpolku	57,26 %	66,37 %
Asunto Oy Ruokolahden Torinkulma	68,70 %	68,70 %
Kuntayhtymät		
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	3,05 %	3,05 %
Etelä-Karjalan liitto	4,48 %	4,48 %
Osakkuusyhteisöt		
Asunto Oy Tapiontie 28	50,00 %	50,00 %
Asunto Oy Sudenkolo		24,40 %

Konsernia johdetaan ja valvotaan kunnanvaltuuston antaman konserniohjeen mukaisesti.

4 Henkilöstö

Palkka kehitys 2014–2025

Kunnan palkkasumman kehitys vuosina 2014–2025 on seuraava:

Kuva 14 Ruokolahden kunnan palkkakehitys 2014–2025.

Henkilöstökehitys 2014–2025

Henkilötyövuosien määrä vuosina 2014–2025 on kehittynyt seuraavasti:

Kuva 15 Ruokolahden kunnan henkilöstön kehitys 2014–2025.

Henkilöstösuunnitelma vuodelle 2025

Virat ja työsuhteet/päävastuualueittain

Virka/henkilötyövuotta (htv)	TA 2023	TA 2024	TA 2025
HALLINTOPALVELUT / KUNNANHALLITUS			
Kunnanjohtaja	1	1	1
Henkilöstö- ja kehitysjohtaja			1
Hallintojohtaja	1	1	1
Asumispalvelupäällikkö	1	1	1
Taluspäällikkö	1	1	0
TVT-päällikkö	1	1	1
Keskusarkistonhoitaja	0,65	0	0
Asianhallintasihteeri		1	1
Palvelusihteeri	4	3	3
Työllisyyskoordinaattori	1	1	1
Projektityöntekijä (Tekninen paja)		0,6	0
Elinvoimakehittäjä (ent. elinkeinosihteeri)	1	1	1
Viestintä- ja markkinointikoordinaattori	1	1	1
Laskentasihteeri	1	1	0
Palvelusihteeri (hoitaa kulttuurisihteerin tehtäviä 40 % työajasta)		0,6	0,6
Palvelusihteeri (hoitaa hyvinvointipalvelujen palvelusihteerin tehtäviä 75 % työajasta)	0,25	0,25	0,25
Hallintopalvelut/kunnanhallitus yhteensä	13,9	14,45	12,85
HYVINVOINTIPALVELUT / LAUTAKUNTA			
Hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	0,75	0,75	0,75
Hyvinvointipalvelujen hallinto yhteensä	1,75	1,75	1,75
Perusopetus			
Rehtori	1	1	1
Lehtori/ya	9,42	9	9
Luokanopettaja	15	14,17	13,42
Tuntiopettaja, päätoiminen	10	9,42	9
Erytisopettaja	4	4	6
Koulusihteeri	1	1	1
Koulunkäynninohjaaja	14	14	13
Henkilökohtaiset avustajat	4,02	2	2
Perusopetus yhteensä	58,44	54,59	54,42
Kansalaisopisto			
Palvelusihteeri	1	1	0,6
Tuntiopettajat	1,44	1,22	1,3
Kansalaisopisto yhteensä	2,44	2,22	1,9
Kirjasto			
Kirjastovirkailija (sis. 1 vastaava kirjastovirkailija ja hanketyöntekijä)	3	3	3,25
Kirjasto yhteensä	3	3	3,25

Kulttuuri			
Palvelusihteeri, kulttuuriasiat		0,4	0,4
Kulttuuri yhteensä		0,4	0,4
Liikunta			
Hyvinvointiluotsi	1	1	1
Liikunta yhteensä	1	1	1
Nuoriso			
Nuoriso-ohjaaja (sis. etsivä, erityis- ja koulunuorisotyöntekijä sekä Walkers)	2,7	1,4	3,1
Nuoriso yhteensä	2,7	1,4	3,1
Varhaiskasvatus			
Varhaiskasvatuspäällikkö	1	1	1
Vastaava varhaiskasvatuksen opettaja	1	1	1
Päivähoidon ohjaaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	10	9	8,57
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	17,6	19,5	18
Perhepäivähoitaja/päiväkotiaavustaja	1,5	1	1
Palvelusihteeri	1	0,55	0,7
Varhaiskasvatus yhteensä	34,1	34,05	32,27
Ruoka- ja puhtauspalvelu			
Ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
Ruokapalveluvastaava	1	1	1
Ruokapalvelutyöntekijä	9	5,5	7
Siivooja	5,58	5,5	6
Ruoka- ja puhtauspalvelu yhteensä	16,58	13	15
Hyvinvointipalvelujen toimiala / lautakunta yhteensä	120,0	111,4	112,7
TEKNISTEN PALVELUIDEN TOIMIALA / LAUTAKUNTA			
Teknisten palvelujen toimialajohtaja	1	1	1
Kunnossapitoinsinööri	1	1	1
Palvelusihteeri/rakennusvalvonta	1	1	1
Rakennustarkastaja	1	1	1
Palvelusihteeri / tekniset palvelut	1	1	1
Maanmittausinsinööri	1	1	1
Tuntipalkkaiset työntekijät	6	6	6
Laitoshenkilö, vesihuoltolaitos	1	1	1
Laitoshenkilö, kaukolämpölaitos	1	1	1
Laitoshenkilö, maakaasulaitos/kiinteistöt	1	1	1
Laitoshenkilö, koulu/päiväkot	1	1,39	1,39
Tuntipalkkasiin	0,5	0,5	1
Liikuntapaikkojenhoitajat	2	2	2
Työllistetyt, pienteollisuustalon kiinteistöhuolto	0,83	0,83	0,4
Työllistetyt, liikuntapaikat	1	1	
Liikuntapaikat kausityöntekijä			1
Projektityöntekijä, työllistetyt		0,4	0,5
Teknisten palveluiden lautakunta yhteensä	20,33	21,12	21,29
Koko kunta yhteensä	154,23	147	146,84

5 Talousarvio

5.1 Tuloslaskelma 2023–2025

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	%
Myyntituotot	3 409 588	3 835 455	4 595 753	19,82
Maksutuotot	285 034	174 930	1 027 685	487,48
Tuet ja avustukset	605 047	471 548	296 720	-37,08
Muut toimintatuotot	4 693 862	4 219 867	3 519 418	-16,60
TOIMINTATUOTOT	8 993 531	8 701 800	9 439 576	8,48
Henkilöstökulut	-8 180 165	-7 941 382	-8 088 151	1,85
Palvelujen ostot	-5 222 354	-5 597 316	-7 788 104	39,14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 579 213	-2 940 069	-2 763 964	-5,99
Avustukset	-407 832	-571 256	-870 359	52,36
Muut toimintakulut	-3 032 095	-2 606 320	-1 934 041	-25,79
TOIMINTAKULUT	-19 421 659	-19 656 343	-21 444 619	9,10
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-10 428 128	-10 954 543	-12 005 044	9,59
Verotulot	11 909 655	12 013 000	12 649 674	5,30
Valtionosuudet	932 950	1 048 870	1 529 890	45,86
Rahoitustuotot ja -kulut	-201 205	-250 680	-386 060	54,01
VUOSIKATE	2 213 273	1 856 647	1 788 460	-3,67
Poistot ja arvonalentumiset	-3 799 387	-1 744 057	-1 811 937	3,89
TILIKAUDEN TULOS	-1 586 114	112 590	-23 476	-120,85
Varausten ja rahastojen muutos	108 332	108 640	108 332	-0,28
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 477 782	221 230	84 856	-61,64

Tavoitteet ja tunnusluvut ulkoiset ja sisäiset tilit

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot/-menot %	46 %	44 %	44 %
Vuosikate / Poistot %	58 %	106 %	99 %
Vuosikate, euro / asukas	465	395	385
Kertynyt yli-/alijäämä k €	10 717	11 645	11 730
Kertynyt yli-/alijäämä, asukas	2 252	2 475	2 523
Asukasmäärä vuoden lopussa	4 760	4 705	4 649

5.2 Rahoituslaskelma 2022–2025

TALOUSARVION RAHOITUSOSA	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	1 768 528,10	2 213 503,99	1 856 647	1 788 460
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen kor- jausevät	-455 000,00	0,00	-60 000	0
	1 313 528,10	2 213 503,99	1 796 647	1 788 460
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-3 057 781,12	-1 459 671,56	-4 279 900	-6 067 000
Rahoitusosuudet in- vestointimenoihin	51 474,64		800 000	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovu- tustulo	130 085,31	2 868,81	60 000	
	-2 876 221,17	-1 456 802,75	-3 419 900	-6 067 000
Toiminnan ja inves- tointien rahavirta	-1 562 693,07	756 701,24	-1 623 253	-4 278 540
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Lainakannan muu- tokset				
Pitkäaikaisten laino- jen lisäys (+)			1 000 000	4 600 000
Pitkäaikaisten laino- jen vähennys (-)	-608 695,64	-608 695,64	-808 700	-793 000
Lyhytaikaisten laino- jen muutos (+/-)				
	-608 695,64	-608 695,64	191 300	3 807 000
Oman pääoman muu- tokset (+/-)				
Muut maksuvalmiu- den muutokset	-667 695,64	-1 004 857,72		
Vaikutus maksuval- miuteen	-1 504 049,25	-856 852,12	-1 431 953	-471 540
Rahavarat 31.12.	3 715 445,98	2 858 593,86	1 565 270	1 093 730
Rahavarat 01.01.	5 219 495,23	3 715 445,98	2 997 223	1 565 270
RAHAVAROJEN MUU- TOS	-1 504 049,25	-856 852,12	-1 431 953	-471 540
Toiminnan ja inves- tointien rahavirran kertymä 5 v.	-4 466	5 934	4 168	-5942
Lainan hoitokate	2,5	2,9	1,78	1,84
Kassan riittävyys, pv	32,9	58,7	28	17

5.3 Maakaasulaitoksen tuloslaskelma 2023–2025

MAAKAASULAITOS, TULOSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos % TA 2024/25
Liikevaihto	517 630,45	669 922	405 000	-39,5
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Tuotot yhteensä	517 630,45	669 922	405 000	-39,5
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-384 172,12	-591 000	-274 000	-53,6
Palvelujen ostot	-13 440,72	-18 240	-39 372	115,9
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-397 612,84	-609 240	-313 372	-48,6
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-34 201,02	-45 880	-41 712	-9,1
Eläkekulut	-5 199,64	-6 269	-13 987	123,1
Muut henkilösivukulut	-1 031,79	-864	-1 103	27,6
Henkilöstökulut yhteensä	-40 432,45	-53 013	-56 802	7,1
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 058,93	-7 070	-5 710	-19,2
Liiketoiminnan muut kulut	-82 822,85	-202 240	-122 000	-39,7
Liikeylijäämä (alijäämä)	-9 297	-201 641	-92 884	-53,9
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korvaus peruspääomasta kunnalle (sis.)	-1 619,72	-1 534	0	
Muut rahoituskulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunn. eriä	-10 916,34	-203 175	-92 884	
Tilikauden ylijäämä (- alijäämä)	-10 916,34	-203 175	-92 884	

5.4 Maakaasulaitoksen rahoituslaskelma 2023–2025

MAAKAASULAITOS, RAHOITUSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Maakaasulaitoksen varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta			
Toiminnan rahavirta			
Liikeliikettä / -alijäämä	-10 916,34	-203 175	-92 884
Poistot	6 058,93	7 070	5 710
Rahoitustuotot ja -kulut	1 619,72	1 534	0
Satunnaiset erät			
Muut rahoituksen korjauserät			
	-3 237,69	-194 571	-87 174
Investointien rahavirta			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	0,00	-10 000	0
Rahoitusosuudet investointeihin			
Käyttöomaisuuden myyntitulot			
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-3 237,69	-204 571	-87 174
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 237,69	-204 571	-87 174
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			
Oman pääoman muutokset			
Peruspääoman muutos			
Liittymismaksujen muutos			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Lyhytaikaisten saamisten lis(-) väh(+)			
Korottomien pitkä- ja lyhyt aikaisten velkojen lis(+)-väh(-)			
Rahavarojen muutos	-3 237,69	-204 571	-87 174

5.5 Vesilaitoksen tuloslaskelma 2023–2025

VESILAITOS, TULOSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos % TA 2024/25
Liikevaihto	623106,7	598000	675560	12,97
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Tuotot yhteensä	623106,7	598000	675560	12,97
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-120490	-104500	-91700	-12,25
Palvelujen ostot	-270110	-222200	-210977	-5,05
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-390600	-326700	-302677	-7,35
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-95070,4	-182160	-103135	-43,38
Eläkekulut	-44332,3	-43754	-23464,9	-46,37
Muut henkilösivukulut	-2665,63	-3823	-2718,65	-28,89
Henkilöstökulut yhteensä	-142068	-229737	-129319	-43,71
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-268477	-304910	-286492	-6,04
Liiketoiminnan muut kulut	-17879,5	0	-1460	
Liikeylijäämä (alijäämä)	-195918	-263347	-44388,4	-83,14
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Rahoitusavustus kunnalta				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta kunnalle (sis.)	-67902,9	-73080	0	-100,00
Muut rahoituskulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunn. eriä	-263821	-336427	-44388,4	-86,81
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden ylijäämä (- alijäämä)	-263821	-336427	-44388,4	-86,81

5.6 Vesilaitoksen rahoituslaskelma 2023–2025

VESILAITOS, RAHOITUSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Vesilaitoksen varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta			
Toiminnan rahavirta			
Liikelijäämä / -alijäämä	-263 820,50	-263 347	-44 388
Poistot	268 476,73	304 910	286 492
Rahoitustuotot ja -kulut	67 902,87	0,00	0,00
Satunnaiset erät			
Muut rahoituksen korjauserät			
	72 559,10	41 563	242 104
Investointien rahavirta			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	273 962,50	-1 540 000	-230 000
Rahoitusosuudet investointeihin			
Käyttöomaisuuden myyntitulot			
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	273 962,50	-1 540 000	-1 540 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	346 521,60	-1 498 437	12 104
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset	489 616,32		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			
Lyhytaikaistenlainojen lisäys			
Oman pääoman muutokset	0,00		
Peruspääoman muutos			
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä /vah.liit.maksujen lisäys			
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00		
Lyhytaikaisten saamisten lis(-) väh(+)	-28 119,72		
Korottomien pitkä- ja lyhyt aikaisten velkojen lis(+) väh(-)	-114 975,00		
Rahavarojen muutos	346 521,60	-1 498 437	12 104
Ero	693 043,20		
Peruspääoma 1.1.2023	1 878 224,24		
Peruspääoma 31.12.2023	1 878 224,24		
Peruspääoman muutos	0,00		

5.7 Kaukolämpölaitos 2023–2025

KAUKOLÄMPÖ	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Liikevaihto	828 204,35	1 044 150	1 075 000
Liiketoiminnan muut tuotot			
Tuet ja avustukset kunnalta			
Tuotot yhteensä	828 204,35	1 044 150	1 075 000
Materiaalit ja palvelut			
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-530 384,38	-567 456	-664 150
Palvelujen ostot	-139 321,13	-105 680	-83 247
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-669 705,51	-673 136	-747 397
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-50 800,60	-48 670	-63 485
Eläkekulut	-5 032,50	-8 049	-22 910
Muut henkilösivukulut	-965,61	-1 377	-1 673
Henkilöstökulut yhteensä	-56 798,71	-58 096	-88 068
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 076,00	-37 220	-91 361
Liiketoiminnan muut kulut	-76,65	-75	0
Liikeylijäämä (alijäämä)	70 547,48	275 623	148 174
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot			
Rahoitusavustus kunnalta			
Muut rahoitustuotot			
Kunnalle maksetut korkokulut			
Muille maksetut korkokulut			
Korvaus peruspääomasta kunnalle (sis.)			
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunn. eriä	70 547,48	275 623	148 174
Tilikauden ylijäämä (- alijäämä)	70 547,48	275 623	148 174

5.8 Talousarvion määrärahojen ja tulorahoituksen yhteenveto, sitovuustasot

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO 2025				
sis.+ulk.				
KÄYTTÖTALOUSOSA		Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
100	Hallinto	N	4 180 906	1 909 139
200	Elinkeinoelämän kehittäminen	N	369 134	
400	Muut hyvinvointipalvelut	N	2 751 323	1 504 932
420	Varhaiskasvatus	N	2 436 169	10 000
450	Perusopetus ja laajennettu oppivelvollisuus	N	5 815 922	245 046
500	Teknisten palv. Hallinto ja sis.palv.	N	714 370	100 480
520	Kiinteistö ja yhdyskuntapalvelut	N	3 415 699	3 514 418
540	Kaukolämpölaitos	N	835 465	1 075 000
570	Maakaasulaitos	N	492 174	405 000
580	Vesihuoltolaitos	N	433 456	675 560
	Yhteensä		21 444 619	9 439 576
TULOSLASKELMAOSA				
	Verotulot	B		12 649 674
	Valtionosuudet	B		1 529 890
	Korkotulot	B		0
	Muut rahoitusosat	B		13 950
	Korkosuojaus	B		150 000
	Korkomenot	B	545 000	
	Muut rahoitusmenot	B	5 010	
	Pysyvien vastaavien luovutus	B		
	Yhteensä		550 010	14 343 514
INVESTOINTIOSA				
Teknisten palvelujen lautakunta (kv)				
	Talonrakennus	N	5 080 000	
	Liikenneväylät	N	390 000	
	Muu julkinen käyttöomaisuus	N	307 000	
	Muu liike- ja palvelutoiminta	N	15 000	
	Kaukolämpölaitos	N	45 000	
	Vesihuoltolaitos	N	230 000	
	Yhteensä		6 067 000	
RAHOITUSOSA				
Lainakannan muutokset				
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys			4 600 000
	Pitkäaikaisten lainojen lyhennys		793 000	
	Vaikutus maksuvalmiuteen			471 540
TALOUSARVION LOPPUSUMMA			28 854 629	28 854 629

5.9 Taloussuunnitelma, käyttötalousosa, valtuustotaso

HALLINTOPALVELUJEN TOIMIALA

5.9.1 Hallinto

Hallinto				
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	%
Myyntituotot	440 400	470 440	1 780 139	278,40
Maksutuotot	76	0	0	0,00
Tuet ja avustukset	262 333	266 648	98 000	-63,25
Muut toimintatuotot	1 276 801	1 229 686	31 000	-97,48
TOIMINTATUOTOT	1 979 610	1 966 774	1 909 139	-2,93
Henkilöstökulut	-1 224 056	-1 348 527	-1 072 261	-20,49
Palvelujen ostot	-1 593 656	-1 768 762	-2 314 773	30,87
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-64 644	-45 560	-67 280	47,67
Avustukset	-26 706	-36 170	-498 880	1 279,27
Muut toimintakulut	-301 493	-287 958	-227 712	-20,92
TOIMINTAKULUT	-3 210 554	-3 486 977	-4 180 906	19,90
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 230 944	-1 520 203	-2 271 767	49,44
Rahoitustuotot ja -kulut	42	0	0	0,00
VUOSIKATE	-1 230 902	-1 520 203	-2 271 767	49,44
TILIKAUDEN TULOS	-1 230 902	-1 520 203	-2 271 767	49,44
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 230 902	-1 520 203	-2 271 767	49,44

Palvelusuunnitelma

Hallintopalvelujen tulosalue tuottaa ja kehittää kunnan muille toimialoille yleis-, ta-
lous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palveluja sekä huolehtii kunnan suoraan omista-
mien asuntojen vuokrauksesta.

Hallinto-osasto huolehtii yleisten vaalien järjestelyistä kunnassa. Kunta- ja aluevaalit
järjestetään huhtikuussa.

Kunnan viestintä ja markkinointi sekä niiden koordinointi kuuluu hallinnon tulosalueelle. Viestintä- ja markkinointikoordinaattori koordinoi viestintää sekä markkinointia.

Hallintopalvelut luovat omalta osaltaan edellytykset valtuuston ja kunnanhallituksen sekä kunnan eri toimialojen ja toimielinten tuloksekkaalle toiminnalle. Tulosalueelle kuuluvista tehtävistä huolehditaan taloudellisesti ja tehokkaasti asetetuissa määräajoissa noudattaen annettuja säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä.

Selostus toiminnasta 2025

Vuoden 2025 talousarviossa ja henkilöstösuunnitelmassa on varauduttu johtamisen organisaatorakenteen vahvistamiseen. Vuoden 2024 kevään taloushallinnon muutosten myötä tehtäviä on järjestelty uudelleen. Prosessin myötä on havaittu myös kehittämisen kohtia, joihin nykyinen henkilöstöresurssi kaipaava vahvistusta tehokkaan ja tuloksellisen toiminnan varmistamiseksi.

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö on kunnan toiminnan kannalta tärkein tekijä. Henkilöstöjohtamiseen panostetaan uudistamalla organisaatorakennetta uudella henkilöstö- ja kehitysjohtajan tehtävänkuvalla. Henkilöstöjohtaminen on aiemmin ollut osa hallintojohtajan laajaa tehtävää. Henkilöstö- ja kehitysjohtajan tehtävän tavoitteena on henkilöstöjohtamisen vahvistaminen ja esihenkilötyön kehittäminen, työntekijöiden työhyvinvoinnin edistäminen sekä talousjohtamisen kehittäminen. Talouden seuranta sekä tehokkuuden ja vaikuttavuuden huomioiminen resurssien käyttämisessä ja kohdentamisessa on edellytys kestäväälle kuntataloudelle ja mahdollistaa kunnan elinvoiman säilymisen ja vahvistamisen. Henkilöstö- ja kehitysjohtaja jakaa talousvastuuta ja -tehtäviä kunnanjohtajan kanssa. Hallintojohtajan ja henkilöstö- ja kehitysjohtajan tehtävien vastuut tarkastellaan uudistuksessa.

Henkilöstö- ja kehitysjohtaja vahvistaa toimialajohtoa. Vastuiden jakaminen ja kunnan henkilöstö- ja talousjohtamisen vahvistaminen tukee kunnanjohtajan, toimialajohtajien sekä esihenkilöiden työtä ja mahdollistaa työajan riittävyyden toiminnan ja

johtamisen kannalta olennaisiin tehtäviin. Henkilöstön hyvinvointiin, työtyytyväisyyteen ja jaksamiseen panostaminen parantaa työntekijöiden sitoutumista ja vähentää sairauspoissaoloja, mikä inhimillisen hyvän lisäksi johtaa myös parempaan kustannus- ja toimintatehokkuuteen.

Henkilöstö- ja kehitysjohtajan tehtävä voidaan täyttää vuoden 2025 aikana määräaikaisena. Näin organisaatorakenteen muutoksen vaikuttavuutta voidaan tarkastella vuoden aikana ja vuoden 2026 talousarviota laadittaessa huomioidaan mahdollinen tarve tehtävän ja organisaatorakenteen edelleen kehittämiseksi. Henkilöstö- ja kehitysjohtajan virka ei korota hallinnon toimialan henkilöstökuluja verraten vuoden 2024 määrärahoihin. Uudesta virasta huolimatta henkilöstökulujen määräraha talousarviossa jää alle vuoden 2024 määrärahan johtuen kahden henkilötyövuoden vähentymisestä taloushallinnon muutoksen yhteydessä.

Hallintopalvelujen tulosalueella hoidetaan valtuuston ja kunnanhallituksen, vanhusneuvoston ja yhteistoimintatoimikunnan kokousasioiden kokoaminen ja valmistelu sekä päätösten täytäntöönpano. Tarkastuslautakunnan toiminnan kustannuksiin varataan määrärahat hallintopalvelujen tulosalueelle. Kunta- ja aluevaaleja varten varataan myös määräraha. Kunnanhallitus kokoontuu keskimäärin joka toinen tai kolmas viikko kesäajan taukoa lukuun ottamatta ja kunnanvaltuusto 5–7 kertaa vuodessa. Vuonna 2025 järjestetään arviolta kuusi valtuuston kokousta.

Yleishallinnon tehtäviin kuuluvat lisäksi asianhallinnan järjestäminen, joka käsittää asiakirjahallinnan, asiankäsittelyn ja arkistoinnin. Vuoden 2024 aikana on valmisteltu sähköiseen arkistointiin siirtymistä. Tavoitteena on, että vuonna 2025 asiakirjojen sähköinen arkistointi on sujuvaa ja tehostaa asiakirjahallintaa.

Taloushallinnollisia tehtäviä ovat kunnan laskentatoimen, laskutuksen ja ostolaskujen sekä maksuliikenteen hoitaminen. Laskentatoimeen kuuluvat kirjanpito, raportointi ja erilaisten laskelmien tuottaminen taloussuunnittelua, tilinpäätöstä ja talouden seuranta varten sekä päätöksenteon tueksi. Kunnan kassavarojen riittävydestä huolehtiminen, saatavien hallinta ja rahaliikenne ovat myös osa taloushallinnon tehtävää. Toukokuusta 2024 alkaen laskentatoimen tehtävät on järjestelty uudelleen.

Kirjanpidon palvelut hankitaan Meidän IT ja talous Oy:ltä (Meita). Palkanlaskennan palvelut ostetaan Meitalta kuten aiempina vuosina.

Henkilöstöhallinnon tehtäviä ovat palvelussuhde-, työhyvinvointi- ja työsuojeluasiat sekä yhteistyö työterveyshuollon kanssa, yhteistoiminta palkansaajajärjestöjen kanssa, henkilöstövoimavarojen seuranta ja henkilöstösuunnittelu. Koko henkilöstölle teetetään työhyvinvointikysely joka toinen vuosi. Kyselyn tuloksista saadaan työkyky- ja työhyvinvointi-indeksien arvot. Niiden avulla kehitetään henkilöstön työolosuhteita ja työssä jaksamista. Edellinen kysely toteutettiin syys-lokakuun vaihteessa 2023. Seuraavan työhyvinvointikysely toteutetaan vuoden 2025 aikana syys-lokakuussa.

Tietohallinnon tehtävät käsittävät tietohallinnon ja sähköisten palvelujen kehittämisen. Tietohallinnon kautta turvataan työntekijöille, toimialojen asiakkaille sekä kunnanhallitukselle asianmukaiset ja toimivat tietotekniset työskentelyvälineet ja sähköiset palvelut. Tietohallinnossa huolehditaan myös sähköisten palveluiden kehittämisestä ja käyttöönotosta kunnan asukkaiden tarpeisiin. Tietotekniikkapalvelut ostetaan Meitalta.

Asuntotoimisto huolehtii kunnan vuokra-asuntojen asukasvalinnoista ja kunnan asumiskiinteistöjen isännöinnistä. Keskeisenä tavoitteena on vuokra-asuntojen käyttöasteen pitäminen korkealla, mikä edellyttää vuokrauskohteiden kunnan ylläpitämistä.

Hallinnon tulosalueelle kuuluvia muita palvelutehtäviä ovat työllisyyden hoitamiseen liittyvät työllistämis-, projekti- ja yhteistyötehtävät, kunnan yleinen tiedottaminen, kunnanviraston asiakaspalvelu, vakuutusten hoitaminen, yhteishankinnat ja sopimushallinta sekä valmiussuunnittelu.

Vuoden 2025 alusta voimaan tuleva TE-uudistus siirtää työvoimapalvelut valtiolta kunnille. Ruokolahti on osa Etelä-Karjalan työllisyysaluetta, joka vastaa alueen lakisääteisistä työllisyyspalveluista. Kunnan oma työllisyyskoordinaattori tekee yhteistyötä työllisyysalueen kanssa sekä edistää toimillaan työllisyyttä paikallisesti. Vuoden 2025 aikana edistetään pienten kuntien yhteistyötä työllistämisen edistämässä sekä kehitetään uusia, vaikuttavia toimenpiteitä työttömyyden vähentämiseksi. Kunta on

myös mukana työllisyyttä edistävissä alueellisissa hankkeissa kuten Plan B – kohti uusia mahdollisuuksia. Plan B -hanke tukee ja edistää erityisesti heikkoon työmarkkina-tilanteeseen joutuneiden nuorten miesten ja yli 55-vuotiaiden miesten oman osaamisensa tunnistamista, uudelleen työllistymistä, koulutuspolulle pääsyä tai lisää valmiuksia yrittäjyyteen tai uuden liiketoiminnan käynnistämiseen. Lisäksi kunta hakenut muiden Etelä-Karjalan pienten kuntien kanssa rahoitusta kolmivuotiselle ESR+ryhmähankkeelle, jonka tavoitteena on vahvistaa heikoimmassa työmarkkina-asetmassa ja suurimmassa huono-osaisuusriskissä olevien henkilöiden aktiivista toimijuutta ja osallisuutta sekä tukea etenemistä kohti koulutusta ja työmarkkinoita. Lisäksi tavoitteena on kohderyhmään kuuluvien työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen, jotta heillä olisi riittävät voimavarat pyrkiä aktiivisesti parantamaan omaa ja tarvittaessa myös läheistensä elämäntilannetta. Etelä-Karjalan painopisteet tässä haussa ovat: Paikalliset, ketterät kokeilut työllisyyden, työ- ja toimintakyvyn ja osallisuuden tukena. Hanke toteutuessaan käynnistyy vuonna 2025 ja jatkuu kolmi-vuotisena.

Hallinnon tulosalueen määrärahat sisältävät myös kaavoituksen, maa- ja metsätilojen sekä seudullisen ympäristötoimen määrärahat. Kunnan ympäristöterveydenhuolto, ympäristönsuojelu ja eläinlääkintähuolto hoidetaan sopimuksella yhdessä Imatran kaupungin sekä Parikkalan ja Rautjärven kuntien kanssa Imatran seudun ympäristötoimessa. Imatran seudun eteläisen pään eläinlääkintähuollon vastaanotto toimii Ruokolahdella.

Virkamiestason yhteistyö eri sidos- ja työryhmissä, valio- ja toimikunnissa on tärkeässä osassa hallinnon toiminnassa.

Vuonna 2025 kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämistyössä hyödynnetään aktiivisesti asiakasfoorumeita, jotka tukevat asukkaiden ja muiden sidosryhmien osallisuutta päätöksenteossa. Osallisuuden vahvistamiseksi järjestetään vähintään neljä osallisuuden foorumia, joissa kunnan asukkaat, yritykset, kesäasukkaat ja muut toimijat voivat osallistua keskusteluun kunnan kehittämisestä. Foorumien tavoitteena on parantaa vuorovaikutusta sekä jakaa ajantasaista informaatiota kunnan palveluista ja

tulevista hankkeista. Tämä toimintamalli edistää kunnan avoimuutta ja yhteisöllisyyttä sekä vahvistaa palveluiden asiakaslähtöistä kehittämistä.

Ruokolahden kunta solmi lokakuussa 2024 ystävyyskuntasopimuksen Ukrainassa sijaitsevan Pryvilnen kunnan kanssa. Ystävyyskuntasuhdetta ylläpidetään ja vahvistetaan vuoden 2025 aikana. Yhteistyötä ystävyyskunnan kanssa voidaan toteuttaa monin tavoin sekä mahdollisin vierailuin ja vastavierailuin. Ystävyyskuntana osoitamme vahvan tuen Ukrainalle. Mahdollistamme yhteisöjen ja yritysten kansainvälisen yhteistyöverkoston laajentamista sekä kulttuurienvälisen ymmärryksen lisäämistä.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2025

- Asiakirjahallinnan ja henkilöstöhallinnon prosesseja sujuvoitetaan ja tehostetaan, jotta manuaalista työtä voidaan vähentää. Asiakirjat säilytetään ja arkistoidaan sähköisessä muodossa ja paperisen arkiston digitointia tehdään niiltä osin, kun se on mahdollista.
- Henkilöstöjohtamisen ja esihenkilötyön kehittäminen on keskeinen painopiste. Työhyvinvointia tuetaan ja innostavaa ilmapiiriä luodaan vahvistamalla yhteisöllisyyttä. Esihenkilöitä tuetaan järjestämällä säännöllisiä esihenkilöiden tappeamia.
- TE-uudistuksen myötä kunta edistää työllisyyttä omilla uusilla toimenpiteillä sekä yhteistyössä pienten kuntien kanssa. Toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan ja kehitetään uusia toimintatapoja työllisyyden edistämiseksi.
- Kunta- ja aluevaalit järjestetään huhtikuussa, minkä jälkeen perehdytetään uusi valtuusto ja käynnistetään strategian laatiminen.
- Osallisuuden vahvistamiseksi järjestetään vähintään neljä osallisuuden foorumeita, joissa kunnan asukkaat, yritykset, kesäasukkaat ja muut toimijat voivat osallistua keskusteluun kunnan kehittämisestä.
- Valmius- ja varautumissuunnitelmat pidetään ajantasaisina.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Johtamisen ja työhyvinvoinnin kehittämisen	Esihenkilöiden johtamistaidot ja osaaminen tukevat henkilöstön työhyvinvointia. Työhyvinvointi-indeksi nousnut verrattuna vuoteen 2023.	Työhyvinvointi kyselyn tulokset: työhyvinvointi-indeksi >8,1 Esihenkilötiimin kehitystapaamiset väh. 6 kertaa
Asiakirjahallinnon prosessien sujuvoittaminen ja asiakirjojen sähköinen arkistointi	Asiakirjat arkistoidaan sähköisesti. Asiakirjahallinta on tehokasta ja prosessit sujuvia.	Prosessikaaviot arkistoinnista Sähköinen arkistointi
Osallisuuden vahvistaminen asukasfoorumilla	Asukas- ja kesäasukastilaisuuksia vähintään 6	Tilaisuuksien määrä >6

Viestintä ja markkinointi

Kunnan sisäistä viestintää kehitetään mm. vahvistamalla viestinnän säännöllisyyttä ja lisäämällä keskustelua kunnan eri yksiköiden välillä. Kunnan työnantajamielikuvaa parannetaan päivittämällä kuvaus kunnasta työnantajana, aiheeseen liittyviä verkkosisältöjä ja selkeyttämällä hakukuulutus pohjat ja niiden visuaalinen ilme. Vuonna 2024 suunnitellut Kunta työntekijän silmin –videot toteutetaan.

Kunnan henkilöstölle laaditaan viestintäkoulutus, joka järjestetään vähintään kahdesti vuoden aikana. Koulutusten myötä vähintään yksiköiden viestintää tekevät henkilöt tuntevat hyvin kunnan pääviestit, viestinnän muodot ja osaavat käyttää yhteisiä ilmoitus pohjia. Kunkin yksikön kanssa sovitaan viestintärytmi, jonka avulla varmistetaan, että kunnan monipuolinen toiminta näkyy viestinnässä säännöllisesti. Yhdessä suunniteltu viestintärytmi tukee kunnan viestinnän suunnitelmallisempaa koordinoimista ja lisää säännöllistä keskustelua. Viestintärytmiin sidotaan myös kunnan ilmastoviestintää. Myös kunnan viestinnän saavutettavuutta parannetaan ja henkilöstölle suunnitellaan saavutettavuuskoulutus.

Kunnan pääviestit kirkastetaan ja tämän tueksi kunnasta laaditaan valmis esityspohja henkilöstön käytettäväksi erilaisia tilaisuuksia varten.

Kampanjaa vapaa-ajan asuntojen muuttamisesta vakituiseksi jatketaan olemalla yhteydessä asuntojen omistajiin aiempaa laajemmalla otannalla.

Leijonaviesti vakiinnutetaan kolmesti vuodessa ilmestyväksi Uutisvuoksen liitejulkaisuksi, joka jaetaan sunnuntain ilmaisjakelun yhteydessä koko jakelualueelle. Leijonaviestiä suunnitellessa otetaan huomioon kunta- ja asukasmarkkinointi, jakelun kattessa myös naapurikaupungin väestön.

Muuttaja-kampanjasivustolle laaditaan englanninkielinen vastine, jotta asukasmarkkinointia voidaan kohdentaa myös ei-suomenkielisille.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Päätöksenteosta viestitään tehokkaasti ja oikea-aikaisesti	Kaikista tarkoituksenmukaisista päätöksistä on laadittu tiedote ja toimitettu medialle.	Päätöksentekoon liittyvien mediatiedotteiden määrä
Leijonaviesti vakiintuneeksi osaksi viestintää	Leijonaviesti on vakiinnutettu osaksi viestintää ja on laadittu selkeä julkaisutapa, muoto ja tahti.	Leijonaviestin jakelumäärä: 3 julkaisua
Viestintäkoulutukset kunnan henkilöstölle	Henkilöstölle on järjestetty viestintäkoulutukset	Pidettyjen koulutusten määrä väh. 2.

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Suunnitelmakaudella tärkeää on edelleen talouden tasapainon säilyttäminen. Vuosikatteen pitäminen tulevina vuosina sillä tasolla, että investoinneista koituvat poistot voidaan kattaa, on tärkeää. Suunnittelussa myös otettava huomioon mahdollisten uusien kiinteistöjen kuten paloaseman, palveluasumisen ja keskusta-alueen rakennusten ja ranta-alueen vaatimat panostukset. Patotien veneväylän kehittäminen ja laivaliikenteen mahdollistaminen uudelle satama- ja rantapuistoalueelle on kunnalle tärkeä kehityshanke. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä lähialueen toimijoiden kanssa hankkeen

edistämiseksi. Ulkoilu- ja matkailureitit ja -kohteet tärkeitä kunnan infrakehittämisessä niin asukkaidensa kuin matkailijoiden tarpeita vastaavalle tasolle.

Kunnan markkinointiin ja viestintään panostetaan erityisesti asukasmarkkinoinnin näkökulmasta. Viestinnässä panostetaan kuntalaisten tiedottamiseen ajankohtaisista käsittelyssä olevista asioista sekä toimielinten tekemistä päätöksistä. Viestintää kehitetään rohkeasti ja sen avulla vahvistetaan kuvaa elinvoimaisesta kunnasta, jossa on hyvä olla ja elää. Keskeistä kunnan markkinoinnissa ja viestinnässä on tiivis kanssakäyminen asukkaiden, kesäasukkaiden ja yritysten sekä kolmannen sektorin kanssa.

Työllisyyden edistämiseksi kehitetään suunnitelmakaudella uusia vaikuttavia toimenpiteitä. Yhteistyötä tehdään työllisyysalueen sekä pienten kuntien kanssa hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan myös kolmannen sektorin toimijoita ja sekä yritysyhteistyötä.

Kunnan henkilöstön ikärakenteen vuoksi työn kuormittavuuden hallinta ja hyvien työolosuhteiden turvaaminen on tärkeää työurien jatkumiseksi. Suunnitelmakaudella tapahtuvaan eläköitymiseen on varauduttava siten, että henkilöstöressurssien riittävyteen, osaamisen hallintaan ja hiljaisen tiedon siirtoon kiinnitetään ajoissa huomiota. Lisäksi kiinnitetään huomiota kunnan toimintamallien ja työskentelymenetelmien kehittämiseen työssäjaksamisen ja toiminnan tehokkuuden parantamiseksi.

5.9.2 Elinkeinoelämän kehittäminen

Elinkeinoelämän kehittäminen				
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	%
Myyntituotot	1 008	0	0	0,00
Muut toimintatuotot	0	0	0	0,00
TOIMINTATUOTOT	1 008	0	0	0,00
Henkilöstökulut	-102 347	-61 863	-62 664	1,30
Palvelujen ostot	-178 835	-193 500	-220 888	14,15
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 189	-8 125	-10 300	26,77
Avustukset	-53 983	-58 073	-59 100	1,77
Muut toimintakulut	-19 656	-14 890	-16 182	8,68
TOIMINTAKULUT	-381 010	-336 451	-369 134	9,71
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-380 002	-336 451	-369 134	9,71
VUOSIKATE	-380 002	-336 451	-369 134	9,71
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-1 547	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-380 002	-336 451	-370 681	10,17
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-380 002	-336 451	-370 681	10,17

Palvelusuunnitelma

Kunnan tehtävänä on luoda puitteita elinkeinoelämän kehittämiseksi. Varsinaisesta yritysten kehittämistyöstä vastaavat yritykset itsenäisesti tai yhdessä alan asiantuntija- ja organisaatioiden kanssa. Kunnan kannalta on merkityksellistä sujuva yhteistyö yrittäjien, kunnan johdon, elinvoimakehittäjän, Kehyn ja maakunnallisten organisaatioiden kesken. Toimintaa ohjaa kuntastrategia ja elinvoimaohjelma. Kunnassa seurataan Ruokolahdelle perustettavien ja siellä toimivien yritysten lukumääriä.

Toiminnassa ja taloudessa tapahtuvat muutokset

Ruokolahden kunnan sopimus Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:n kanssa perustuu siihen, että Kehitysyhtiö kantaa päävastuun yritystoimintaan liittyvästä, aloittaville ja jo

toimiville yrityksille suunnattavasta perusneuvonnasta sekä vastaa alueellisesti ja seudullisesti merkittävien elinkeinoelämää edistävien hankkeiden suunnittelusta ja toteutuksesta. Kunta ostaa elinkeinojen kehittämispalvelut Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:ltä (Kehy), ja tähän on varattu määrärahoja 57 000 euroa.

Kunnassa toimivan kokoaikaisen elinkeinosihteerin tehtävänimike on vaihdettu huhtikuussa 2024 elinvoimakehittäjäksi henkilövaihdoksen yhteydessä. Tehtävä on täytetty määräaikaisena maaliskuun 2025 loppuun asti. Tehtävälle on edelleen tarve kunnassa. Talousarviossa ja henkilösuunnitelmassa on huomioitu tehtävän jatkuminen toistaiseksi voimassa olevana.

Maaseutuhallinnon viranomaistehtäviä hoitaa Etelä-Karjalan maaseututoimi, jonka isäntäkuntana on toiminut Lappeenrannan kaupunki. Maaseututoimen kuntaosuuteen on varattu 37 000 euroa.

Elinkeinoelämän kehittämisessä monipuolinen, määrältään ja laadultaan riittävä tonttitarjonta erityyppisiin rakentamistarpeisiin sekä joustava ja yritystoiminnan tarpeet ymmärtävä kaavoituspolitiikka on tärkeä toiminnan osa-alue. Toinen merkittävä toiminnan osa-alue on yhteistyön vahvistaminen alueemme toimijoiden yritysten, kuntayhtymien, kuntien, oppilaitosten ja kolmannen sektorin kesken. Kuntalaisten aktivointi tähän yhteistyöhön on myös yksi keskeisistä toimista.

Tulosalueen muut määrärahat jakaantuvat seuraavasti:

- kylätoiminta-avustukset 27 000 euroa
- Lappeenranta-Imatra-kaupunkiseutuyhteistyö 1,5 € / asukas
- Leader-maksuosuus 21 000 euroa
- Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön kuntaosuus 1,2 € / asukas
- Go Saimaa -kuntasopimus 7000 €

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Yrittäjäystävällinen kunta	Toiminta yritysten suuntaan on aktiivista. Yritysten kokonaistyytyväisyys kuntaan nousee.	Joka toinen vuosi teetettävä yrityskokemuskysely, "Kokonaistyytyväisyys kuntaan yrityksen sijaintipaikkana" Arvosana 8/10 (7,89/10 v.2022)
Kunta ja yritykset tekevät konkreettista yhteistyötä	Markkinointiyhteistyö, uuden toimintamallin käyttöönotto, tapahtumayhteistyö yms.	Kunnan ja yritysten välisten yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä 52 kpl vuodessa.
Kunnan kehittämissä hyödynnetään täydentävää rahoitusta	Selvitetään mahdollisia hankkeita ja haetaan niitä onnistuneesti.	Hyväksytyjen elinvoimahankkeiden lukumäärä vähintään 1

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Toimintaa ohjaa kuntastrategia ja valtuuston 2023 hyväksymä elinvoimaohjelma. Eriytynyt painotus on yritysten toimintaedellytysten kehittämisessä. Lisäksi kunta osallistuu tarkoituksenmukaiseen seutu- ja maakunnalliseen yhteistyöhön sekä pyrkii hyödyntämään täydentävää rahoitusta omassa elinvoimaa vahvistavassa toiminnassaan. Matkailussa panostetaan Saimaan alueen vetovoiman lisäämiseen ja edistetään matkailupalveluiden kehittämistä, mm. Rasilanrannan satama-alueen, retkeilyreitien ja luontokohteiden osalta. Lisäksi panostetaan kunnan elinvoimaa vahvistavaan kunta- ja asukasmarkkinointiin. Kunta toimii aktiivisesti paikallisten pienyrittäjien yhteistyön edistäjänä ja näkyvyyden lisääjänä. Kunta edistää myös Ruokolahdella toimivien yritysten ja yhdistysten digitalisaatiota mm. yhteisen varaus- ja kaupankäyntijärjestelmän käyttöönoton osalta. Yhteistyön edelleen tiivistäminen Etelä-Karjalan hyvinvointialueen kanssa on tärkeää kunnalle ja kuntalaisille.

HYVINVOINTIPALVELUJEN TOIMIALA

5.9.3 Muut hyvinvointipalvelut

Muut hyvinvointipalvelut				
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	%
Myyntituotot	875 661	860 082	451 237	-47,54
Maksutuotot	119 704	103 930	969 385	832,73
Tuet ja avustukset	93 550	28 700	82 310	186,79
Muut toimintatuotot	166 410	223 417	2 000	-99,10
TOIMINTATUOTOT	1 255 325	1 216 129	1 504 932	23,75
Henkilöstökulut	-1 143 092	-1 080 130	-1 237 406	14,56
Palvelujen ostot	-195 923	-244 201	-794 768	225,46
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-235 523	-266 544	-252 610	-5,23
Avustukset	-30 060	-28 200	-27 500	-2,48
Muut toimintakulut	-752 830	-748 192	-439 040	-41,32
TOIMINTAKULUT	-2 357 428	-2 367 267	-2 751 323	16,22
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 102 103	-1 151 138	-1 246 391	8,27
VUOSIKATE	-1 102 103	-1 151 138	-1 246 391	8,27
Poistot ja arvonalentumiset	-1 650	-3 060	-2 595	-15,21
TILIKAUDEN TULOS	-1 103 753	-1 154 198	-1 248 986	8,21
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 103 753	-1 154 198	-1 248 986	8,21

Kansalaisopisto

Palvelusuunnitelma

Vapaan sivistystyön oppilaitoksena kansalaisopiston tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tukea yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisössä.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2025

Ruokolahden kansalaisopisto tarjoaa monipuolisia opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia eri-ikäisille kuntalaisille.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Kansalaisopisto edistää kuntalaisten aktiivisuutta ja hyvinvointia.	Osallistujamäärän pitäminen vähintään ennallaan toimintavuoden aikana.	Osallistujamäärän kehitys.
Asiakaskyselyissä esitettyjen toiveiden parempi huomiointi kurssitarjottimessa.	Uusien kurssien %-osuuden kasvattaminen opinto-ohjelmassa.	Uusien kurssien määrä opinto-ohjelmassa.
Kansalaisopiston toimintajärjestelyjen valmistuminen	Selvitys yhteistyöneuvotteluista Simpelejärven opiston kanssa valmistunut.	Neuvottelutuloksen tarkastelu ja arviointi.

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Ruokolahdella tarjotaan runsaasti erilaisia harrastusmahdollisuuksia eri-ikäisille kuntalaisille. Kansalaisopisto järjestää monipuolista opetusta musiikin, kielten, esittävän taiteen, kuvataiteiden ja käden taitojen aloilla.

Lisäksi tarjolla on kursseja luonnonvara-alan, tanssin, liikunnan ja hyvinvoinnin ja historian aloilla. Kansalaisopiston kurssitarjonnassa on tarjolla taiteen perusopetuksessa kuvataiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaisesti. Lisäksi tarjotaan varhaisiän musiikkikasvatuksen kursseja.

Kansalaisopiston kurssien järjestämisessä pyritään kustannustehokkuuteen ja edullisiin käyttäjämaksuihin opetuksen laatu huomioiden.

Kirjasto

Palvelusuunnitelma

Kirjaston toimintaa ohjaa kirjastolaki (2016/1492). Lain mukaan kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen.

Kirjasto on sivistyksen peruspalvelu sekä osa hyvinvointi-, oppimis- ja kulttuuripalveluja. Kirjasto tarjoaa pääsyn tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa ja tukee tiedon hankintaa, monipuolista lukutaitoa sekä lukemista ja kirjallisuutta. Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, näyttelytoimintaan, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjaston tulee olla kaikkien saavutettavissa. Maksuttomat kirjasto- ja tietopalvelut ehkäisevät syrjäytymistä, tukevat elinikäistä oppimista, edistävät kansalais- ja digitaalitoja, tuottavat elämyksiä sekä lisäävät hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja monikulttuurisuutta.

Ruokolahden kirjaston palveluverkon muodostavat pääkirjasto omatoimiaikoiheen sekä verkkokirjastopalvelut. Kirjasto toimii tiiviissä yhteistyössä muiden kirjastojen, kunnan toimialojen ja yhteisöjen kanssa.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2025

Ruokolahden kirjasto jatkaa suunnitelmallista yhteistyötä Etelä-Karjalan eli Heili-kirjastojen kanssa. Toimintaa jatketaan uudella Quria-kirjastojärjestelmällä. Kirjasto on mukana uudessa, Heili-kirjastojen yhteisessä LANU-työryhmässä, jonka tarkoituksena on syventää yhteistyötä lasten- ja nuortenkirjastotyössä. Aluehallintoviraston tukema hanke Rajaseudun lukuagentti kirjastopolkua edistämässä jatkuu yhteistyössä Rautjärven kunnan kanssa. Hankkeessa luodaan ja vahvistetaan lukutaitotyön rakenteita, innostetaan lukemaan ja monipuolistetaan lukutaitoa tiiviissä yhteistyössä koulun

kanssa. Järjestetään lapsiperheille työpajoja, satutuokioita ja erilaisia kulttuuritapahtumia. Annetaan ja kehitetään laadukasta, asiakaslähtöistä peruspalvelua.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite / Tavoitetaso	Mittari	Arviointi
Perheiden huomioiminen kirjastotoiminnassa.	Perheille suunnattujen kampanjoiden ja tapahtumien määrä vähintään kolme kalenterivuoden aikana.	Toteutettujen tapahtumien määrä, osallistujien määrä sekä toiminnan laadullinen arviointi.
Toteutetaan asiakaslähtöistä palvelua tehokkaasti.	Tyytyväisyyskysely.	Kyselyn tulokset ja muu saatu palaute. Tulosten vertaaminen edellisten vuoden vastaavien kyselyjen tuloksiin.
Kirjaston maakunnallisen yhteistyön syventäminen.	Yhteishanke Rautjärven kunnan kanssa.	Saadut kokemukset ja sen moniammatillinen arviointi. Toiminnan arviointi verrattuna hankkeen alussa asetettuihin tavoitteisiin.

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Kirjastopalvelujen tavoitteena on edistää eri-ikäisten kuntalaisten lukemista/lukemisharrastusta sekä järjestää erilaisia kulttuuritapahtumia.

Sähköisten palveluiden käytön lisääminen. Ikäihmisten erityistarpeiden sekä vapaaajan asukkaiden huomioiminen. Tilojen käytön entistä näkyvämpi mahdollistaminen kolmannen sektorin toimijoiden käyttöön.

Kirjaston palvelut toteutetaan talousarvion mukaisesti.

Kulttuuripalvelut

Toiminnan tarkoitus

Lain kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Tällä tavoin edistetään myös asukkaiden hyvinvointi ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. Kunnan tehtävänä on myös tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen.

Taiteen perusopetuksen kuvataiteen perusopetuksen yleistä oppimäärää on mahdollista opiskella kuvataidekoulussa kansalaisopiston järjestämänä. Musiikin perusopetuksen yleistä oppimäärää on mahdollista opiskella Imatran musiikkiopiston järjestämänä ostopalvelusopimuksen mukaisesti. Tanssin opetusta Ruokolahdella tarjoaa Tanssistudio Jami.

Taiteen perusopetuksen kuvataiteen perusopetuksen yleistä oppimäärää on mahdollista opiskella kuvataidekoulussa kansalaisopiston järjestämänä. Musiikin perusopetuksen yleistä oppimäärää on mahdollista opiskella Imatran musiikkiopiston järjestämänä ostopalvelusopimuksen mukaisesti. Tanssin opetusta Ruokolahdella tarjoaa Tanssistudio Jami.

Kunta on mukana Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun toiminnassa. Metkun verkostoa hallinnoi Lappeenrannan kaupunki, joka on Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto ry:n perustajajäsen. Esi- ja perusopetuksen oppilaille on käytössään Ruokolahden kunnan kulttuuripolku, joka mahdollistaa erilaisten kulttuurielämysten kokeamisen ruokolahtelaisille lapsille ja nuorille.

Ruokolahden kunnassa toimii osa-aikainen kulttuurisihteeri 40 % työajalla. Kunnan elinkeinosihteeri on organisoinut erilaisia kulttuuritapahtumia pääosin Ruokolahden torilla pitkälti yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Kunnallisista viranhaltijoista ja työntekijöistä kulttuurityötä tekevät osittain myös mm. hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja sekä elinvoimankehittäjä.

Muutokset 2025

Valmistuva satama-alue tarjoaa uudenlaisia edellytyksiä myös kulttuuriharrasteille.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite / Tavoitetaso	Mittari	Arviointi
Ruokolahden kulttuuriharrastetilat kartoitettu ja listattu.	Kartoitetaan ja kootaan asiakaskäyttöön listaus kulttuuriharrastamiselle sopivista tiloista erilaisine mahdollisuuksineen.	Kyllä/ei
Kunta järjestää tai mahdollistaa erilaisia taide- ja kulttuuritapahtumia käytössä olevan kulttuurin vuosikellon mukaisesti	Toteutuneet taide- ja kulttuuritapahtumat.	Tapahtumien määrä: tapahtumakalenterissa ja muutoin ilmoitetut ja toteutuneet tapahtumat.

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Ruokolahdella on omaleimaisia tapahtumia ja kulttuuripalveluja sekä asukkaille että matkailijoille. Pääomanamme ovat aktiiviset kuntalaiset ja vapaa-ajan asukkaat. Valmistuva satama-alue tarjoaa uudenlaisia mahdollisuuksia kulttuuriharrasteille. Paikallisyhteistyö eri yhteisöjen välillä syventyy.

Ruokolahdella toteutetaan monipuolisesti taide- ja kulttuuritapahtumia eri-ikäisille kuntalaisille. Taiteen perusopetusta tarjotaan lapsille ja nuorille kuvataiteen ja musiikin yleisessä oppimäärässä.

Liikunta ja hyvinvoinnin edistäminen

Toiminnan tarkoitus

Kuntalain mukaan kunta edistää asukkaiden hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Hyvinvointi on moniulotteinen käsite, jonka merkitys kuntalaisille ja eri ihmisille on yksilöllinen. Liikunta on selkeästi yhteydessä ihmisten työkykyyn, terveyteen ja sitä kautta myös koko yhteiskunnan hyvinvointiin.

Liikunta ja hyvinvointipalvelujen organisointi tulee valmistella vastamaan palvelutarvetta. Hyvinvointipalvelujen yleisestä johtamisesta sekä toiminnasta vastaa hyvinvointijohtaja. Hyvinvointiluotsi vastaa liikuntapalveluista sekä hyvinvoinnin edistämisestä sekä elintapaneuvonnasta kunnassa. Liikunnanohjauksen järjestäminen tulee valmistella kokonaistaloudellisesti, vaikuttavuus huomioon ottaen, tehokkaimmalla tavalla.

Muutokset 2025

Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa lisätään. Käyttömaksuja tarkistetaan kulujen kasvettua.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite / Tavoitetaso	Mittari	Arviointi
Perheliikunnan lisääminen/vakiinnuttaminen kunnassa.	Ryhmien/tapahtumien toteutunut määrä.	Osallistujamäärät järjestetyissä toiminnoissa.
Kunnan liikuntapaikkojen ylläpito ja käyttöasteen kasvattaminen.	Liikuntapaikkojen käyttöaste muutos sekä kuntosalioikeuksien myynti.	Katselmus liikuntapaikoihin neljä kertaa vuodessa. Käyttöasteen raportti niistä paikoista mistä se on saatavilla.
Tuotetaan kunnassa hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen palveluita HYTE-kertoimen indikaattoreiden mukaisesti.	HYTE-kertoimen indikaattorit.	Sähköisen hyvinvointikertomuksen HYTE-kertoimen indikaattorit.

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Ruokolahdella on tarjota monipuolisesti erilaisia liikunnan harrastusmahdollisuuksia eri-ikäisille kuntalaisille.

Ikäihmisille matalankynnyksen liikuntaryhmiä ja liikuntaneuvontaa, työikäisille hyvinvointimittauksia ja tukea oman hyvinvoinnin parantamiseen sekä perheille liikuntaneuvontaa. Perheliikuntatoimintaa vakiinnutetaan osaksi palveluntarjontaa.

Liikuntapalveluiden toteuttamisen meno- ja tulorakennetta tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti yhdessä teknisen toimialan kanssa. Liikunta ja hyvinvoinnin edistäminen on järjestetty kustannustehokkaasti sekä vaikuttavasti.

Nuorisopalvelut

Palvelusuunnitelma

Nuorisotyön tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja harrastamista sekä tukea nuorten kasvua ja yhteisöllisyyttä toteuttamalla kasvatuksellista ja toiminnallista ohjaustoimintaa. Nuorisotyön tehtävänä on edistää yhdenvertaisuutta ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyön toimintaa toteutetaan kunnan omana toimintana sekä yhteistyössä järjestöjen, yhteisöjen ja maakunnallisten verkostojen kanssa. Nuorisotyön keskeisimpiä työmuotoja ovat yhteisöllinen nuorisotyö ja kohdennettu nuorisotyö.

Yhteisöllinen nuorisotyö on pääsääntöisesti nuoren vapaa-ajalla tapahtuvaa toimintaa ja perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen. Yhteisöllisessä nuorisotyössä tarjotaan nuorille mahdollisuus vapaa ajanviettoon ja vapaaseen oleskeluun kavereiden kanssa ilman ulkopuolelta määriteltyä pakollista tekemistä. Samalla välitetään elämässä tärkeitä taitoja, kuten arkielämän taidot, käytöstavat ja toisten ihmisten huomioiminen. Työn lähtökohtia ovat osallisuuden vahvistaminen sekä yhdenvertaisuus.

Kohdennetussa nuorisotyössä tarjotaan nuoren tarpeen mukaisia ja tavoitteellisia palveluita yksilöille tai ryhmille. Kohdennuksella on peruste, esim. nuoren, huoltajien tai yhteiskunnan tarve. Lähtökohtana on vapaaehtoisuus ja nuori päättää itse palvelutarpeesta. Kohdennetussa nuorisotyössä työmenetelmiä ovat etsivä nuorisotyö, josta ohjataan myös ohjaamotoiminnan pariin. Kohdennettu nuorisotyö toimintamuotona on suunnattu alle 29-vuotiaille. Tyypillisiä asiakasryhmiä ovat opiskelijat, työtä hakevat, työttömät, osa-aikatyössä käyvät, koulupudokkaat ja arjenhallinnassa tukea tarvitsevat. Asiakkuus alkaa nuoren, läheisen tai ammattilaisen yhteydenotosta ja asiakas-kontakti on avoin sekä luottamuksellinen.

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen pariin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäisty-

mistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa, sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Nuorisovaltuusto on tärkeä paikallinen nuorten osallistamis- ja vaikuttamiskanava. Nuorisotoimen henkilöstö ohjaa nuorisovaltuuston toimintaa.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Nuorisotila.	Uusien toimintojen käynnistäminen ja vakiinnuttaminen.	Kävijämäärät, iltakohtainen keskiarvo ja nuorten palaute.
Syrjäytymisen ehkäisyn tehostaminen	Tavoitetaan vähintään 90 % saaduista etsivän nuorisotyön yhteydenottopyynnöistä.	Etsivä nuorisotyö. Asiakaskontaktit (nuorisotilastot.fi).

Ruoka- ja puhtauspalvelu

Palvelusuunnitelma

Ruokapalvelu

Ruokapalvelu toimii kunnassa asiantuntijana ruokapalveluja koskevissa asioissa ja peruseriaatteena on ruokapalveluiden tuottaminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tarpeisiin terveysturvallisesti. Palvelu tuotetaan kunnan omana toimintona ja siinä noudatetaan ravitsemussuosituksia huomioiden taloudelliset sekä toiminnalliset tekijät.

Ruokalistasuunnittelussa, raaka-ainevalinnoissa sekä ruoanvalmistuksessa kiinnitetään erityisesti huomiota suolan, sokerin ja rasvan määrään ja rasvan laatuun sekä riittävään kuidun määrään, makua unohtamatta. Lisäksi toiminnassa huomioidaan vastuullisuus, lainsäädäntö sekä kestävä kehitys. Työtehtävät pohjautuvat vuonna 2022 tehtyyn henkilöstömitoitukseen.

Ruokapalveluyksikkö osallistuu päivittäin ruokakasvatukseen muun muassa asiakas-kohtaamisissa, ruoan esillepanon, tarjolle valittujen vaihtoehtojen sekä moniammatillisen yhteistyön kautta. Ruokapalveluiden tekemät ratkaisut vaikuttavat esimerkiksi lapsien ja nuorten oppeihin ruoasta, syömisestä sekä millaisia ruokakokemuksia ja -muistoja heille kertyy.

Puhtauspalvelu

Puhtauspalvelu toimii kunnassa asiantuntijana puhtaanapitoa koskevissa asioissa ja noudattaa siivoustyön mitoitushjeita. Puhtauspalveluyksikkö vastaa koulun sekä päiväkodin ylläpito- ja perussiivoustehtävien lisäksi liikuntahallin, kuntosalin ja voimailusalin edellä mainituista työtehtävistä.

Toimitilahuoltajat päivittäisessä työssään ottavat huomioon eri tilojen edellyttämän puhtaustason sekä tuottavat ekologisesti kestäviä puhtauspalveluja.

Puhtauspalveluyksikkö tuottaa asiakkaiden tarpeisiin puhtaita, turvallisia ja viihtyisiä tiloja puhtaustason edellyttämällä tasolla. Toistumistiheys ylläpitosiivouksissa määräytyy tilan käytön ja halutun puhtaustason mukaisesti. Perussiivoukset ovat kertaluontoisempia ja ne tehdään siinä vaiheessa, kun ylläpitosiivouksella ja hoitomenetelmillä ei enää saavuteta haluttua puhtaustasoa.

Toiminnassa ja taloudessa tapahtuneita muutoksia

Sekä ruoka- että puhtauspalveluissa työestetään koko ajan erilaisia toimintaan ja talouteen liittyviä asioita, toimintoja muun muassa muokataan vastaamaan nykytarvetta, ostoihin kiinnitetään huomiota.

Erilaiset maailmanlaajuiset kriisi- ja muut tilanteet vaikuttavat muun muassa elintarvikkeiden ja tarvikkeiden saatavuuteen ja hintoihin. Hankintasopimukset on tehty suurimpien tavarantoimittajien osalta. Muutaman toimittajan kanssa vielä käynnissä optiovuosi.

Ruokailijamäärä laskee hieman tulevien vuosien aikana. Toistaiseksi tällä ei ole merkittävää vaikutusta ruoka- ja puhtauspalvelun toimintaan.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

Jo päättyneestä KOKOAVA-ruokakasvatushankkeesta saatiin eväitä toiminnan kehittämiseen ajatellen koulun ja varhaiskasvatuksen kokonaisvaltaista ruokakasvatusta jo olemassa olevia toimintamalleja hyödyntäen. Edelleen tarjotaan erityisen maukasta ja ravitsevaa ruokaa. Ruokalista kehitetään ottaen huomioon asiakaspalautteet, ravitsemussuosituksiset, menekki sekä hinta. Vuosittain tehdään asiakastytyväisyyskysely. Eniten toimenpiteitä tarvitsee ruokailutilan meluisuuden vähentäminen.

Ruokahävikkiä seurataan päivittäin sekä kirjataan hävikkiohjelmaan valmistusmäärineen sekä kommentteineen. Tarvittavat korjaukset tehdään myös resepteihin tuotan-

nonohjausjärjestelmään. Tähän mennessä kokonaisruokahävikkiä on saatu vähennettyä erilaisin toimenpitein koulun puolella jo alle 10 %:iin ja päiväkodin puolella hävikin määrä on lähes puolittunut vuoden 2023 lukuihin verrattuna.

Vuonna 2023 Ruokolahden kouluruoka arvioitiin Suomen parhaaksi. Hyvästä laadusta halutaan pitää kiinni jatkossakin.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite / Tavoitetaso	Mittari	Arviointi
Ruokapalvelun asiakas-tyytyväisyyskysely. Maistuvan kouluruoan laadun ylläpitäminen.	Kysely keväällä 2025.	Arviointia tehdään kevään 2024 kyselyn vastauksiin verraten.
Ruokahävikin vähentäminen erilaisin toimenpitein.	Hävikkiruoka punnitaan, kirjataan hävikkiohjelmaan ja seurataan kehitystä	Hävikin määrää verrataan vuoden 2024 kirjattuihin määriin.
Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokakasvatus	Nykytila.fi arviointi syksy 2024.	Nykytila.fi arviointi verrataan lukuvuoden 2024 arviointiin, tehty 04/2024 ja 10/2023.
Työhyvinvoinnin edistäminen	Työhyvinvoinnin kysely	Seuranta ja toimenpiteet pohjautuen kyselyihin

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Laadukkaan toiminnan vaatima optimaalinen henkilöstömäärä. Toimintojen ja palveluiden kehitystyö. Laadun ylläpitäminen. Yhteistyön kehittäminen ja työhyvinvoinnin edistäminen

5.9.4 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus				
	TP	TA	TA	%
	2023	2024	2025	
Myyntituotot	16 316	10 000	10 000	0,00
Maksutuotot	93 016	0	0	0,00
Tuet ja avustukset	71 943	25 700	0	-100,00
Muut toimintatuotot	338	0	0	0,00
TOIMINTATUOTOT	181 613	35 700	10 000	-71,99
Henkilöstökulut	-1 498 839	-1 462 200	-1 531 639	4,75
Palvelujen ostot	-337 569	-377 393	-590 243	56,40
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 318	-13 800	-16 800	21,74
Avustukset	-134 048	-111 500	-60 000	-46,19
Muut toimintakulut	-447 775	-316 506	-237 487	-24,97
TOIMINTAKULUT	-2 444 550	-2 281 399	-2 436 169	6,78
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-2 262 937	-2 245 699	-2 426 169	8,04
VUOSIKATE	-2 262 937	-2 245 699	-2 426 169	8,04
TILIKAUDEN TULOS	-2 262 937	-2 245 699	-2 426 169	8,04
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 262 937	-2 245 699	-2 426 169	8,04

Palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatuksen tulosalueeseen kuuluvat päiväkoti, esiopetus ja lasten kotihoidon tuki. Varhaiskasvatuksessa tarjotaan pedagogisesti painottunutta, suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta alle kouluikäisille lapsille. Esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa vahvistaa lasten oppimisen ja kehityksen edellytyksiä. Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yksilöllisen kehityksensä, oppimisen ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea. Tukea on annettava viivytyksettä tuen tarpeen ilmettyä. Jos tuki ei ole riittävää, voidaan sitä antaa tehostettuna tai erityisenä tukena ja niistä tulee tehdä hallintopäätös.

Varhaiskasvatussuunnitelma velvoittaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä sitoutumaan varhaiskasvatustilain sekä perusteiden arvoperustan, tavoitteiden ja sisältöjen mukaiseen toimintaan. Varhaiskasvatusta ohjaavat lisäksi paikallinen esiopetussuunnitelma ja varhaiskasvatuksen suomi toisena kielenä opetussuunnitelma. Jokaiselle varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma/esiopetussuunnitelma lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon toteuttamiseksi. Keskustelujen yhteydessä käytetään Lapset puheeksi -menetelmää, johon varhaiskasvatushenkilöstö on koulutettu (osana maakunnallista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa). Lisäksi perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi 4-vuotiaiden vanhukseskusteluissa on käytössä Hyvä päivä -hyvinvointikortti (osa elintapaneuvonnan ohjausta). Varhaiskasvatuksen kehittäjätiimit (liikunta/ yhteiset tapahtumat, luku-/mediakasvatus, ruokakasvatus, arviointi) kehittävät, koordinoivat ja arvioivat toimintaa.

Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja verkostoyhteistyö ohjaavat varhaiskasvatuksen toimintaa. Valtakunnallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto VARDA:an tallennetaan viranomaistyössä tarvittavia tietoja varhaiskasvatuksen järjestäjästä, henkilöstöstä, lapsista sekä perheistä.

Toiminnassa ja taloudessa tapahtuvat muutokset

Varhaiskasvatus ja esiopetus järjestään kaikille kuntalaisille päiväkodissa. Päiväkodin paikkaluku voi olla enintään 129 paikkaa (käytössä ei enää koulun luokkatilaa esikouluille). Paikkaluku on viime vuosina vähentynyt ikäluokkien pienentyessä. Syyskuun 2024 päiväkodin paikkaluku on 122 ja lapsia kirjoilla 118. Toimintakaudelle 2025–2026 päiväkodin paikkaluvuksi on arvioitu 115 paikkaa.

Varhaiskasvatus on ollut maksutonta 1.1.2024 alkaen. Päiväkodissa järjestetään myös ympärivuorokautinen hoito tarpeen mukaan. Yöhoidon tarve ei ole säännöllistä, ilta- ja viikonloppuhoitoa tarvitaan melko säännöllisesti. Varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten määrä on noin 80 % alle kouluikäisistä. Heistä liki 20 % on tuen tarpeisia ja kolmella on henkilökohtainen avustaja. Lisäksi tarvitaan ryhmäkohtaisia avustajia. Kotihoidon tuen piirissä olevien lasten määrä on vähentynyt. Elokuussa 2024 tuen

saajia oli 17 lasta, joista kahdeksan alle 3-vuotiasta kotona kotihoidontuella ja muut joustavalla- tai osittaisella kotihoidontuella. 2019–2022 syntyneitä asuu Ruokolahdella 22–24 lasta/ ikäluokka. Sen jälkeen syntyneiden määrä on reilu kymmenen lasta. Vuonna 2023 alle kouluikäisiä lapsia oli kahdeksan enemmän kuntaan muuttaneita kuin poismuuttaneita, syyskuun 2024 alussa viisi.

Lasten päivittäiset hoitoaikavaraukset (varatut sekä toteutuneet) sekä hoitopäivien määrä on kasvanut 10–20 %. Päivittäiset hoitoajat vaihtelevat neljästä tunnista 11 tuntiin, keskimäärin hoitopäivien pituus on 7–8 h/pv. Henkilöstömäärä tulee huomioida niin, että työvuorosunnittelussa mitoitus ja sijaisresurssi ovat riittäviä.

Henkilöstösuunnittelulla sopeutetaan henkilöstömäärä vastaamaan arvioitua tarvetta. Muutokset pyritään toteuttamaan eläköitymisten kautta. Henkilöstösuunnittelussa tarvittaessa muutetaan varhaiskasvatuksen lastenhoitajan toimia varhaiskasvatuksen opettajan/varhaiskasvatuksen sosionomin toimiksi. Henkilöstösuunnitelmaa tehdään myös perusopetuksen kanssa.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluita myydään Rautjärvelle 20 % työajasta. Yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja toimii resurssityöntekijänä poissaolojen sijaitamiseen (varhaiskasvatuslaissa määrätty mitoituksesta poikkeamisesta).

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2025

- Ruokolahden kunta on valittu mukaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta – malliin alkuvuodesta 2024. Varhaiskasvatuksessa koko henkilökunta perehdytetään UNICEFin Lapsen oikeuksiin erityisesti kasvatus- ja opetuslalla. Keväällä 2024 lapsille tehdyn kyselyn mukaan tärkeimmäksi asiaksi nousi, että kaikilla lapsilla pitää olla kaveri. Kaveri- ja tunnetaitoja opetellaan, lasten kaverisuhteita seurataan mm. tekemällä ryhmissä sosiogrammi.
- Varhaiskasvatuksen ja perheiden yhteistyön sekä perheiden osallisuuden lisäämiseksi käynnistetään päiväkodin vanhempaintoimikunta.

- Kansallisen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttö (digitaalinen palvelu, jolla toteutetaan arviointitiedonkeruuta, saadaan toimijakohtaisia arviointiraportteja sekä julkaistaan lakisääteisiä arviointituloksia), arvioitavaksi kohteeksi toimintakaudelle 2024–2025 on valittu laadun prosessitekijöistä henkilöstön ja lapsen välinen vuorovaikutus, vuorovaikutuksen sensitiivisyys ja ilmaisuuden tavat. Arviointi tukee varhaiskasvatuksen laadun vuosiympyrän toteutumista.
- Tasa-arvo rahalla on palkattu yhdessä perusopetuksen kanssa yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, jonka työ mahdollistaa paremmin tuen toteuttamisen.
- Vastaava varhaiskasvatuksen opettaja osallistuu “terveyttä ja iloa ruuasta – työkaluja kestäväan ruokakasvatukseen” –koulutuskokonaisuuteen (OPH:n rahoittama koulutus, 8 op), tavoitteena oppia tunnistamaan kestäväan elämäntavan periaatteita osana varhaiskasvatuksen ruokakasvatusta.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Varhaiskasvatuksen laadun parantaminen.	Valssi laadunarviointijärjestelmän mukainen toiminnan arviointi, 1 krt/vuosi.	Toteuttaminen väh. 1 krt/vuosi. Vastaukset ka > 3,5 asteikolla 1–5.
Päiväkodin vanhempain-toimikunnan käynnistäminen.	Vanhempain-toimikunta toimii aktiivisesti.	Toiminta käynnistynyt vuoden 2025 aikana.

5.9.5 Perusopetus ja laajennettu oppivelvollisuus

Perusopetus				
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	%
Myyntituotot	64 643	113 590	115 636	1,80
Maksutuotot	14 374	11 000	13 000	18,18
Tuet ja avustukset	177 221	141 000	116 410	-17,44
Muut toimintatuotot	5 301	0	0	0,00
TOIMINTATUOTOT	261 539	265 590	245 046	-7,74
Henkilöstökulut	-3 086 590	-2 784 445	-2 954 561	6,11
Palvelujen ostot	-1 493 218	-1 400 890	-2 031 484	45,01
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-195 128	-75 100	-118 800	58,19
Muut toimintakulut	-1 048 204	-674 950	-711 077	5,35
TOIMINTAKULUT	-5 823 141	-4 935 385	-5 815 922	17,84
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-5 561 602	-4 669 795	-5 570 876	19,30
VUOSIKATE	-5 561 602	-4 669 795	-5 570 876	19,30
Poistot ja arvonalentumiset	-83 866	0	-10 728	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-5 645 468	-4 669 795	-5 581 604	19,53
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-5 645 468	-4 669 795	-5 581 604	19,53

Palvelusuunnitelma

Perusopetus on yleissivistävää koulutusta, jolla on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Jokaisella lapsella on lakiin perustuva oppivelvollisuus. Oppivelvollisuus tarkoittaa velvollisuutta hankkia perusopetuslaissa ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty oppimäärä. Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden edeltävänä vuonna esiopetusta. Maailmanpoliittisen epävakauden myötä myös Ruokolahdella on talousarviossa varaus valmistavan opetuksen järjestämiseen tilanteen niin vaatiessa. Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 oppituntia ja tätä vanhemmille vähintään tuhat oppituntia.

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetus- suunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja kou- lunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Oppilailla on oikeus myös maksutto- maan opiskeluhuoltoon, joka toteutuu hyvinvointialueen tuottamana. Ruokolahdella on myös mahdollisuus hakea joustavaan perusopetukseen, jota valtio tukee oppilas- kohtaisin korvauksin.

Ruokolahdella on yksi vuosiluokat 1–9 käsittävä yhtenäiskoulu, joka vastaa perusope- tuksen tarjoamisesta Ruokolahdella. Yhtenäiskoulussa opetusta voi antaa luokanopet- taja tai aineenopettaja sekä molemmat yhdistetyt vaihtoehdot. Opetus on maksu- tonta. Opetuksen lisäksi oppikirjat, muu oppimateriaali sekä työvälineet ja -aineet ovat maksuttomia. Oppilaat saavat joka päivä maksuttoman kouluaterian sekä tietyin edellytyksin koulukuljetuksen.

Ruokolahden kunnassa on tehty v. 2018 päätös, että kaikki ne oppilaat, joiden koulu- päivä kestää kuusi tuntia, ovat lisäksi oikeutettuja maksuttomaan välipalaan. Maksut- tomalla välipalalla on havaittu olevan suuri merkitys oppilaiden jaksamiseen ja luok- kien työrauhaan koko koulupäivän ajan.

Toiminnassa ja taloudessa tapahtuvat muutokset

Ruokolahden koulussa on lukuvuonna 2024–2025 oppilaita 389, jotka ovat jakautu- neet 13 alaluokkien ja yhdeksään 7.–9. vuosiluokkien ryhmään. Koulun oppilaista kuu- luu tällä hetkellä 18 % tehostetun tuen ja 12 % erityisen tuen piiriin. Oppimisen ja kou- lunkäynnin tuki toteutetaan lähikouluperiaatteella Ruokolahden koulussa. Imatran kaupungilta ostetaan edelleen paikat Vuoksenniskan koulun pienryhmiin niille pidennetyt oppivelvollisuuden oppilaille, jotka opiskelevat toiminta-alueittain. Tällä tavoin järjestettävä opetus on tarkoitettu pidennetyt oppivelvollisuuden oppilaille, joilla on vaikea kehitysvamma, muu vamma tai vakava sairaus. Muiden tukea tarvitsevien oppi- laiden opetus järjestetään omassa koulussa ensisijaisesti yleisopetuksen luokassa, mutta tarvittaessa, jos tuki ei riitä, ala- ja yläluokkien pienryhmissä. Nämä ryhmät pe- rustettiin kouluun pysyväisluontoisesti syksystä 2024 alkaen.

Koulussa työskentelee nyt kuusi erityisluokanopettajaa: kolme erityisopetuksen pienryhmissä ja kolme erityisluokanopettajaa ns. laaja-alaisen erityisopettajan tehtävässä vuosiluokilla 1–3, 4–6 ja 7–9. Lisäksi 8.–9. -luokkien oppilaille on mahdollisuus hakea joustavan perusopetuksen JOPO-luokalle, jossa opiskelu tapahtuu työelämäpainotteisesti luokanopettajan ja koulunkäynninohjaajan tuella. Muutosten myötä Ruokolahden koulun erityisopetukseen tuntikehyksessä varattua tuntimäärää nostettiin lukuvouden 2024–2025 alusta sadasta vuosiviikkotunnista 141 vuosiviikkotuntiin. Muutoksella on jo etupainotteisesti varauduttu parhaillaan valtakunnallisesti valmisteltavaan oppimisen tuen uudistukseen, joka astuu voimaan 1.8.2025 alkaen. Uudistuksen myötä jokaiselle oppilaalle tulee varata tuntiresurssia ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin sekä mikäli ryhmäkohtainen tuki ei riitä, niin tarvittaessa oppilaskohtaisiin tukitoimiin.

Vuoden 2025 toimintaan ja talouteen tulee vaikuttamaan myös pääministeri Orpon hallituksen ohjelma Vahva ja välittävä Suomi, jonka myötä perusopetuksen vähimmäistuntimäärä tulee nousemaan kolmella vuosiviikkotunnilla. Muutokset astuvat voimaan 1.8.2025 alkaen. Vuosiviikkotuntien tarkemmasta kohdentamisesta päätetään paikallisesti. Tuntijakoasetuksen muutoksen myötä Ruokolahden kunnan perusopetuksen tuntijakoon lisätään ensimmäiselle vuosiluokalle yksi oppitunti äidinkieltä ja kirjallisuutta ja toiselle vuosiluokalle yksi oppitunti matematiikkaa. Näillä vuosiluokilla oppilaan viikkotuntimäärä nousee 22 oppituntiin. Myös kolmannelle vuosiluokalle lisätään yksi oppitunti äidinkieltä ja kirjallisuutta, jolloin kolmannen luokan vuosiviikkotuntimäärä nousee 23 oppituntiin.

Vaikka perusopetuksen vähimmäistuntimäärän muutoksen pysyvät lisäkustannukset korvataan osana kuntien peruspalveluiden valtionosuutta, on otettava huomioon, että edellä mainituilla muutoksilla lienee koulukuljetuksessa oleville oppilaille odotustunteja lisäävä vaikutus. Ylipäättänsä koulukuljetukset joudutaan tarkastelemaan ja kilpailuttamaan vuonna 2025 uudelleen, koska nykyinen kuljetussopimus päättyy. Liikenteen kustannuksissa on yleistä nousupainetta. Koulukuljetuksen piiriin kuuluu tällä hetkellä 45 % koko koulun oppilasmäärästä.

Koulun hallinnossa työskentelevät rehtori ja apulaisrehtori, jonka tehtäväkuvaan kuuluu mm. edellä mainittujen koulukuljetusten organisointi ja päätösten teko. Koulusihteerin tehtäviin on talousarviossa varattu yksi henkilötyövuosi ja koulusihteerin tehtäviin toivotaan tulevaisuudessa kuuluvan nykyisen tehtäväkuvan lisäksi koulukuljetuksiin liittyviä valmistelutehtäviä.

Ruokolahden koulussa työskentelee yksi opinto-ohjaaja, joka vastuulla on opinto-ohjaus peruskoulun aikana ja oppivelvollisuuden seuranta jatko-opintojen osalta. Opiskelijan keskeyttäessä opinnot asuinkunnan velvollisuus on osoittaa opiskelijalle opiskelupaikka. Oppivelvollisuus jatkuu siihen asti, kun opiskelija täyttää 18 vuotta. Oppivelvollisuus voi päättyä jo aiemmin, jos opiskelija suorittaa ylioppilastutkinnon tai ammatillisen tutkinnon. Toiminnallisena tavoitteena tämän asian seuranta on ajankoh- taista, koska keskeyttämisellä voi olla kunnalle merkittäviä taloudellisia seurauksia.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2025

- Kuntastrategian mukaisesti tarjoamme laadukasta perusopetusta. Hyödyn- nämme luontoa ja liikuntamahdollisuuksia ja panostamme koululaisten ope- tukseen nykyaikaisissa tiloissa. Ruokolahdella on lasten turvallista elää ja kas- vaa.
- Lukuvuonna 2024–2025 painotamme opetuksessa ja rakennamme yhdessä tii- mioppivaa ja hyvinvoivaa yhteisöä. Hyvinvoiva yhteisö on osallistava, kuunte- leva, ongelmiin puuttuva ja yhteisiä ratkaisuja etsivä. Tiimioppivassa yhteisössä korostuu jatkuvan oppimisen kulttuuri. Jokainen (niin lapsi kuin aikuinen) voi jatkuvasti kehittää omia kykyjään oppimisen, harjoittelun ja oikeanlaisen oh- jauksen kautta.
- Seuraamme valtakunnallista oppimisen tuen uudistuksen etenemistä ja päivi- tämme kevään 2025 aikana kuntakohtaisen opetussuunnitelman uusien mää- räysten mukaiseksi 1.8.2025 alkaen käyttöönotettavaksi (mikäli lakiesitys ete- nee ilmoitetussa aikataulussa eduskunnan käsittelystä toimeenpanoon saakka)
- Opetukseen käytettävä tuntikehys vastaa nykyistä ja tulevaa oppilasmäärää ja oppimisen tukeen varataan lukuvuosittain resurssia perusopetuksen ryhmässä

annettavaan yleiseen tukiopetukseen, opetuskielen tukiopetukseen sekä erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä.

- Päivitämme Ruokolahden perusopetuksen tuntijaon vastaamaan 1.8.2025 voimaan astuvaa valtakunnallista tuntijaon muutosta 1.–3. vuosiluokkien äidin-kielen ja kirjallisuuden ja matematiikan oppimäärien osalta. Otamme muutoksen huomioon lukuvuoden 2025–2026 tuntikehystä laskettaessa.
- Lukuvuonna 2024–2025 perusopetuksessa ovat meneillään seuraavat hankkeet
  - Tasa-arvon ja laadun kehitys: Tasa-arvohankerahalla kouluun on palkattu koulunkäynninohjaaja ja lisäksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajan työaika on myös koulun käytössä. Hankeraha on käytettävissä vähintään vuoden 2025 loppuun saakka. Hankeraha voi jatkua myös vuosina 2026 ja 2027, mikäli hallitus jatkaa hankkeen rahoitusta.
  - Leijonaenergia -hankkeen tavoitteena on tarjota harrastusmahdollisuuksia koulupäivän yhteyteen ja taata jokaisella lapsella ja nuorella mahdollisuus harrastamiseen. Hankeraha on käytettävissä 31.7.2025 saakka.
  - Let's Move Ruokolahti -hankkeen avulla kehitetään koulun välitunti- ja liikkuva koulu -toimintaa. Hankkeen toisena tavoitteena on luoda systemaattinen toimintatapa tukemaan niitä 5. ja 8.luokkien oppilaita, joiden Move-mittaustulokset kertovat oppilaan kunnan olevan terveyttä vaarantavalla tasolla. Tätä polkua rakennetaan Koulu PT:n (Personal trainer) avulla. Hanke jatkuu 31.7.2025 saakka.
  - Myös koulunuorisotyön kehittämishanke ja Rajaseudun lukuagentti -kirjastopolkua kehittämässä -hankkeet näkyvät positiivisesti koulun päivittäisessä arjessa ja lukuvuoden suunnitelmissa.
- Panostamme henkilöstön työhyvinvointiin. Tavoitteena on, että henkilöstön sairauspoissaolot vähenevät vuonna 2025 ja työviihtyvyys säilyy vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2024.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
<p>1. Oppilaiden hyvinvointi ja turvallisuus: terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset 3 v. välein.</p> <p>2. Koulupoissaolot: poissaolojen dokumentointi ja seuranta</p> <p>3. Pitkien välituntien mahdollistaminen ja ohjatun toiminnan järjestäminen.</p> <p>Kouluruokasuositusten noudattaminen.</p>	<p>Parempi kuin valtakunnallinen ja maakunnallinen vertailuarvo.</p> <p>Kohdat 1–4 = HYTE-kerroin kriteerit, joiden tavoitteiden täyttyminen mahdollistaa valtiosuuden lisäosan.</p>	<p>THL Kouluterveyskysely OPH hyvinvointimittari Kouluruokasuositukset KiVa koulu -kyselyt Etelä-Karjalan poissaoloihin puuttumisen mallin mukainen poissaolojen seuranta. Harrastamisen Ruokolahden malli -hankkeen mukainen toiminta. Suomi liikkeelle-hankkeen toteutuminen ja tulokset</p>
<p>Henkilöstön hyvinvointi.</p>	<p>Sairauslomat <2024. Työhyvinvointi vähintään hyvällä tasolla</p>	<p>Hyvinvointikysely, työterveysstilastot.</p>
<p>Jatko-opiskelupaikka. Oppivelvollisuuden laajeneminen & opintojen keskeyttäminen.</p>	<p>100 % peruskoulun päättävistä saa jatko-opiskelupaikan Alle 1 % oppivelvollisuusikäisistä ruokolahtelaisista nuorista keskeyttää jatkoopinnot.</p>	<p>Yhteishaun tulokset. Oppivelvollisuuden seuranta Valpas-palvelu.</p>

TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALA

5.9.6 Teknisten palveluiden hallinto ja sisäiset palvelut

Teknisten palv.hall. ja sis.palv.				
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	%
Myyntituotot	12 550	3 200	55 180	1 624,37
Maksutuotot	54 444	60 000	45 300	-24,50
TOIMINTATUOTOT	66 994	63 200	100 480	58,99
Henkilöstökulut	-371 814	-350 161	-372 118	6,27
Palvelujen ostot	-106 298	-169 227	-263 492	55,70
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48 032	-43 750	-43 810	0,14
Muut toimintakulut	-156 195	-177 740	-34 950	-80,34
TOIMINTAKULUT	-682 339	-740 878	-714 370	-3,58
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-615 345	-677 678	-613 890	-9,41
Rahoitustuotot ja -kulut	-10	0	0	0,00
VUOSIKATE	-615 355	-677 678	-613 890	-9,41
Poistot ja arvonalentumiset	-9 878	-8 610	-10 759	24,96
TILIKAUDEN TULOS	-625 233	-686 288	-624 649	-8,98
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-625 233	-686 288	-624 649	-8,98

Toiminnan tarkoitus

Teknisten palvelujen toimiala tuottaa tai hankkii kuntalaisille, kunnan muille hallintokunnille sekä kunnan omistamille yhtiöille tekniseen huoltoon liittyviä palveluja sekä vastaa hallinnonalan toimintojen koordinoinnista. Kiinteistö- ja mittauspalvelut valmistelee kunnan kiinteistökaupat, huolehtii kartta-aineiston ajanmukaisuudesta sekä jakaa yksityisteiden kunnossapitoavustukset valtuuston antamien avustusperusteiden mukaisesti. Rakennusvalvonta huolehtii rakentamisen lainmukaisesta valvonnasta sekä neuvonnasta.

Tulosalue sisältää teknisten palvelujen lautakunnan ja sen lupa- ja toimitusjaoston, teknisten palvelujen osaston, kiinteistö- ja mittaus-toimen sekä rakennusvalvonnan

kustannukset, tuntipalkkaisten / kuukausipalkkalaisten työntekijöiden sekä varastopalvelujen ja konekeskuksen palkka- ja toimintamenot.

Yleisen ja asukasviihtyisyyden ja ulkoisen kauneuden parantamiseksi ja turvaamiseksi osoitetaan resursseja viher- ja puistoalueiden hoitoon sekä kehittämiseen.

Rakennusluvissa on siirrytty sähköiseen lupien jättämiseen ja käsittelyyn.

Selostus toiminnasta 2025

Tulosalueeseen pitää sisällään kuukausipalkkaisten työntekijöiden palkka- ja henkilösivumenojen rahoitusta. Tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkamenot on kirjattu työkohteiden kustannuspaikoille vuonna 2024 lähtien.

Rakentaminen ja peruskorjaustaso kunnan alueella säilynee nykytasolla.

Yleis- ja asemakaavojen ajan tasalla pito edellyttää säännöllisin väliajoin toteutettavien kaavoitushankkeiden toteuttamista kunnassa. Teknisten palvelujen toimiala hoitaa käytännön kaavoitustyötä.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoitteena on huolehtia oman palvelutuotannon laadun ja taloudellisuuden säilymisestä sekä vastata niin kuntalaisille kuin kunnan muille hallintokunnille hankittavien ostopalvelujen kattavuudesta ja laadusta. Toiminnassa huomioidaan kuntalaisten osallistaminen ja prosessien kehittäminen.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on kaavojen toteutumisen valvonnan avulla luoda terveellistä, turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä. Kunnan alueella on rakennusvalvonnan asiakaspalvelua saatavilla.

Vuoden 2025 alussa nykyinen Maankäyttö- ja rakennuslaki muuttuu rakentamislaki ja alueidenkäyttölaiksi. Vuoden 2025 aikana muutetaan lupaprosessit siihen liittyvine toimintoineen, sekä rakennusjärjestys uuden lainsäädännön mukaiseksi.

Etelä-Karjalan kuntien välistä yhteistyötä jatketaan perinteisiksi muodostuneilla toiminta-alueilla kuten vesihuoltohankkeissa, ympäristö- ja maankäytöllisissä selvityksissä.

Tulosalue vastaa erilaisten kuntalaisia palvelevien ja kunnan toimintoja tukevien hallinnonalan toimintaan liittyvien rekisterijärjestelmien ja karttaohjelmien kehittämisestä ja ylläpidosta.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen valmistelu.	Rakennusjärjestyksen päivitys.	Toteutuminen.
Lupahakemusprosessin päivitys lakiuudistuksen mukaisesti.	Hakemusprosessin käyttöönotto ja siihen liittyvän rakennetun ympäristön tietojärjestelmän kehityksen aloittaminen.	Toteutuminen.
Uusiutuvien energiaratkaisujen mahdollistaminen kunnan alueella.	Luodaan edellytykset toteuttamiselle kaavoitus- tai lupaprosessien sujuvalla käsittelyllä.	Toteutuminen.

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Osaava henkilöstö on avainasemassa toimiviin palveluihin.

Toimivat tekniset palvelut ovat tärkeitä kuntalaisille, yrittäjille sekä kunnan omille toiminoille.

5.9.7 Kiinteistö- ja yhdyskuntapalvelut

Kiinteistö- ja yhdyskuntapalvelut				
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	%
Myyntituotot	32 288	28 300	28 000	-1,06
Maksutuotot	1 200	0	0	0,00
Tuet ja avustukset	0	9 500	0	-100,00
Muut toimintatuotot	3 245 013	2 766 764	3 486 418	26,01
TOIMINTATUOTOT	3 278 501	2 804 564	3 514 418	25,31
Henkilöstökulut	-503 226	-513 211	-583 313	13,66
Palvelujen ostot	-889 932	-1 089 910	-1 238 859	13,67
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-999 324	-1 239 190	-1 224 514	-1,18
Avustukset	-163 036	-337 313	-224 879	-33,33
Muut toimintakulut	-165 073	-151 370	-144 133	-4,78
TOIMINTAKULUT	-2 720 590	-3 330 994	-3 415 699	2,54
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	557 911	-526 430	98 719	-118,75
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0,00
VUOSIKATE	557 911	-526 430	98 719	-118,75
Poistot ja arvonalentumiset	-3 398 380	-1 383 187	-1 402 745	1,41
TILIKAUDEN TULOS	-2 840 469	-1 909 617	-1 304 026	-31,71
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 840 469	-1 909 617	-1 304 026	-31,71

Toiminnan tarkoitus

Tulosyksikön tehtävänä on suunnitella, rakennuttaa sekä ylläpitää Ruokolahden kunnan eri hallintokuntien, kuntalaisille järjestettävien palveluiden ja asukkaiden hyvinvointiin liittyvien toimintojen tarvitsemia tiloja. Kunnan vastuulla olevat jätehuollon operatiiviset tehtävät hoitaa Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy ja viranomaistehtäviä varten on isäntäkuntamallin mukaisesti perustettu oma lautakunta Imatralle.

Toimiala organisoii haja-asutuksen pysyvän asumisen tukemiseksi yksityisten kunnossapito- ja rakentamisavustukset valtuuston antamien periaatteiden mukaisesti.

Tuloyksikkö huolehtii katujen, väylien ja tieympäristöjen hoidon ja kunnossapidon organisoinnista ulkopuolisia urakoitsijoita käyttämällä sekä puistojen, venesatamien, liikuntapaikkojen ja leikkialueiden ylläpidosta.

Selostus toiminnasta 2025

Tulosalue sisältää osan varallaolojärjestelmän ylläpitomenoista sekä osaston vastuualueella olevien kiinteistöjen, osakehuoneistojen ja muiden meno/tulokohteiden käyttö- ja kunnossapitomenot. Myös kiinteistöjen ja huoneistojen yhtiövastikkeet ja vuokratulot sisältyvät tulosalueen talousarvioon.

Tulosalueeseen sisältyy yksityistiekunnille myönnettävät perusparannus- ja kunnossapitoavustukset ja lossiavustukset. Valtuusto voi tarvittaessa tarkistaa avustusperusteita suunnitelmakaudella.

Taajamien sisäisten liikennealueiden käyttö- ja kunnossapitomenoihin sisältyvät katujen ja väylien hoitomenot sekä katuvalaistusten käyttömenot.

Tulosalue käsittää lisäksi puistojen, liikuntapaikkojen ja leikkialueiden hoito- ja kunnossapitomenot sekä venelaitureiden ja -rantojen hoitomenot.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Kiinteistöjen ylläpitoon liittyvänä keskeisenä tavoitteena on huolehtia yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa siitä, että kunnan toimintojen kannalta välttämättömät kiinteistöt pidetään toiminnan edellyttämässä kunnossa. Kunnassa on valtuuston hyväksymä kiinteistöstrategia, joka päivitetään ajan tasalle. Keskeistä kiinteistöhuollossa on tilojen ja talotekniikan käyttäminen niin, että tilat pysyvät terveellisenä ja energiatehokkaina. Kunnossapitojärjestelmää kehitetään edelleen. Yksittäisistä asuinhuoneistoista luovutaan kysynnän mukaan.

Kunnan avustusta saavien yksityistiekuntien edellytetään huolehtivan teiden liikennetarvetta vastaavan kunnossapitotason säilymisestä myös tulevaisuudessa. Teknisen

toimialan toimesta tullaan teiden kuntoa valvomaan tarkastuksilla eri avustusluokkiin kuuluville teille vähintään 10 %:lle teistä.

Katu- ja liikennealueiden hoitotaso pyritään pitämään liikenneturvallisuuden kannalta riittävällä tasolla. Liikenneturvatoimintaa jatketaan seudullisen liikenneturvatyöryhmän avulla. Suunnitelmakaudella pääpaino tulee olemaan vanhojen huonokuntoisten katualueiden saneeraus.

Eukkoaukion torialue sekä siihen lähes välittömästi liittyvien kirjastotalon, koulun, päiväkodin, keskusurheilukentän ja liikuntahallin ajantasaistettu toimintaympäristö muodostavat keskeisen osan taajaman toiminnallisesta keskuksista, joten alueen hoito säilytetään hyvällä tasolla. Suunnitelmakaudella ympäristön viihtyisyyttä toteutetaan taajama- ja puistometsien hoitosuunnitelman, sekä viheralueille laaditun hoitosuunnitelman mukaisesti. Puistoalueiden ja teiden viheralueiden viihtyvyyttä lisätään.

Vuonna 2025 valmistuvan uusitun satama-alueen ympäristöä kehitetään edelleen viihtyisäksi toiminta-alueeksi.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Katu- ja kiinteistövalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen.	Valaistusta muutetaan vaiheittain LED-valaistukseksi. Kaksi aluetta.	Toteutuminen kaksi aluetta.
Uusiutuvien energia ratkaisujen lisääminen	Yksi uusi aurinkovoimala kunnan kiinteistöihin.	Yksi aurinkovoimala toteutunut.
Korjausvelka ei kasva.	Huonokuntoisimpia katuosuuksia korjataan, YKSI ALUE	Yksi alue toteutunut.
Toiminnanohjauksen kehittäminen.	Sähköisen kunnossapitojärjestelmän aktiivinen käyttö ja ennakkohuoltojen laatiminen.	Käyttö vakiintuu.

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Kiinteistöjen hallittu ylläpito ei lisää korjausvelkaa ja pitää ne hyvässä, turvallisessa ja terveellisessä käyttökunnossa.

Katualueiden hoitoluokituspäätökset vaikuttavat asukkaiden turvallisuuteen.

Yksityisteiden ylläpito vaikuttaa asumisen laatuun ja turvallisuuteen kunnan alueella.

Jätehuollon toimivuudella vaikutus asumisterveyteen.

Tulosityksikön toimilla vaikutetaan suoraan asukkaiden hyvinvointiin ja viihtyisyyden parantamiseen. Puistoalueet, tori-, leikki- ja liikuntapaikat ja metsät toimivat ihmisille tärkeinä kokoontumis- ja ulkoilupaikkoina.

5.9.8 Kaukolämpölaitos

Kaukolämpölaitos				
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	%
Myyntituotot	827 352	1 044 150	1 075 000	2,95
Maksutuotot	853	0	0	0,00
TOIMINTATUOTOT	828 204	1 044 150	1 075 000	2,95
Henkilöstökulut	-56 799	-58 096	-88 069	51,59
Palvelujen ostot	-139 321	-105 680	-83 247	-21,23
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-521 045	-552 500	-664 150	20,21
Muut toimintakulut	-9 416	-15 031	0	-100,00
TOIMINTAKULUT	-726 581	-731 307	-835 465	14,24
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	101 623	312 843	239 535	-23,43
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0,00
VUOSIKATE	101 623	312 843	239 535	-23,43
Poistot ja arvonalentumiset	-31 076	-37 220	-91 361	145,46
TILIKAUDEN TULOS	70 547	275 623	148 174	-46,24
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	70 547	275 623	148 174	-46,24

Toiminnan tarkoitus

Nällisuon pelletillä toimiva kaukolämpölaitos tuottaa kaukolämpöä, joka jaetaan kaukolämpöverkoston avulla osaan Rasilan taajaman kiinteistöjä ja suurelle osalle kunnan omia kiinteistöjä

Selostus toiminnasta 2025

Tulosalue sisältää yhden laitospöytä miehen palkkamenot ja osan varallaolojärjestelmän ylläpitomenoista sekä kaukolämpölaitoksen kaikki toimintamenot ja lämmön myynnistä saatavat tulot. Seurakuntatalo ja kirkko on liittynyt uutena asiakkaana kaukolämpölaitoksen lämmön tuotantoon. Kaukolämpöverkoston pituus on kasvanut n. 800 metrillä ja on noin 5,3 kilometriä.

Nällisuon lämpölaitokselle rakennettu uusi pellettilaitoksen käyttö on vakiintunut. Varavoimana toimii Nällisuon lämpökeskuksen kaksi maakaasukattilaa, joiden polttimet on uusittu vuosina 2022 ja 2014. Lisäksi varavoimana toimii kevyt polttoöljy.

Kaukolämpölaitoksen varavoimana käyttämä maakaasu hankitaan sisäisenä ostona maakaasulaitokselta.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Suunnitelmakaudella sopeutetaan toimintaa muuttuvaan energiatilanteeseen. Uuden pellettilaitoksen käyttöönotto, tuottamaan kaukolämpöä.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Kaukolämmön piirissä oleville asukkaille turvataan lämpöpalvelut.	Häiriötunteja enintään 5 h/a.	Häiriötunteja enintään 5 h/a.
Kaukolämpölaitoksen varapolttoaineiden varmistaminen.	Polttoaineiden ympäristöriskien hallitseminen ja toimintaedellytyksien pysyminen. Kevytpolttoöljysäiliön korvaaminen kaksoisvaippasäiliöllä.	Toteutunut.

5.9.9 Maakaasulaitos

Maakaasulaitos				
	TP	TA	TA	%
	2023	2024	2025	
Myyntituotot	517 630	669 922	405 000	-39,55
TOIMINTATUOTOT	517 630	669 922	405 000	-39,55
Henkilöstökulut	-51 334	-53 013	-56 802	7,15
Palvelujen ostot	-13 441	-18 240	-39 372	115,86
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-342 520	-591 000	-274 000	-53,64
Muut toimintakulut	-113 573	-202 240	-122 000	-39,68
TOIMINTAKULUT	-520 868	-864 493	-492 174	-43,07
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-3 238	-194 571	-87 174	-55,20
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 620	-1 534	0	-100,00
VUOSIKATE	-4 857	-196 105	-87 174	-55,55
Poistot ja arvonalentumiset	-6 059	-7 070	-5 710	-19,23
TILIKAUDEN TULOS	-10 916	-203 175	-92 884	-54,28
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-10 916	-203 175	-92 884	-54,28

Toiminnan tarkoitus

Maakaasulaitos huolehtii maakaasun hankinnasta ja jakelusta maakaasuasiakkaille.

Selostus toiminnasta 2025

Tulosityksikkö sisältää osan teknisten palvelujen toimialan viranhaltijoiden palkkamenosta ja kiinteistöhuoltoon ja liikelaitosten käyttöön suuntautuvan laitospalkkamenosta. Tulosityksikkö käsittää myös maakaasun jakeluverkoston ja kiinteistöjen mittauskeskusten käyttö- ja kunnossapitomenot sekä maakaasun hankinnasta aiheutuvat kustannukset.

Maakaasulaitos huolehtii maakaasun hankinnasta ja jakelusta maakaasuasiakkaille. Ruokolahden kunnan maakaasulaitoksella on jakeluverkostoa noin 17 kilometriä.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Kaasumarkkinoiden vapauduttua 1.1.2020 kaasun hankinnan sopimusta tarkistettu. Maakaasusta eroon pääseminen. Muita energiavaihtoehtoja kuten biokaasu maakaasun korvaamiseksi tutkitaan ajan myötä.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Maakaasulaitoksen toiminnan varmistaminen.	Huolto-ohjelma laadittu ja määräaikaistarkastus hyväksytty.	Toteutunut.
Maakaasun toimittamisen varmistaminen ja velvoitevarastointi.	Vallitsevan markkinatilanteen seuraaminen.	Toimittajan kilpailutus tuleville vuosille.

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Häiriötön energianjakelu välttämätön yritys-, asuin- ja muille toimintaolosuhteille.

5.9.10 Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos				
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	%
Myyntituotot	621 740	635 771	675 560	6,26
Maksutuotot	1 367	0	0	0,00
TOIMINTATUOTOT	623 107	635 771	675 560	6,26
Henkilöstökulut	-142 068	-229 737	-129 319	-43,71
Palvelujen ostot	-270 110	-229 513	-210 977	-8,08
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-120 490	-104 500	-91 700	-12,25
Muut toimintakulut	-17 879	-17 443	-1 460	-91,63
TOIMINTAKULUT	-550 548	-581 193	-433 456	-25,42
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	72 559	54 578	242 104	343,59
Rahoitustuotot ja -kulut	-67 903	-73 080	0	-100,00
VUOSIKATE	4 656	-18 502	242 104	-1 408,56
Poistot ja arvonalentumiset	-268 477	-304 910	-286 492	-6,04
TILIKAUDEN TULOS	-263 821	-323 412	-44 388	-86,27
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-263 821	-323 412	-44 388	-86,27

Toiminnan tarkoitus

Tulosityksikön tehtävänä on valmistaa / ostaa puhdasta talousvettä ja jakaa sitä asiakkaille hygieenisesti moitteettomana ja laadultaan hyvänä. Ottaa vastaan ja johtaa jätevedet Imatran Meltolaan yhteispuhdistamolle käsiteltäväksi. Ylläpitää ja kehittää vesihuollon verkostoa ja vedenhankintaa toiminta-alueellaan.

Selostus toiminnasta 2025

Tulosityksikkö sisältää osan teknisten palvelujen toimialan viranhaltijoiden palkkamennoista sekä osan varallaolojärjestelmän ylläpitomenoista. Tulosityksikkö käsittää myös vedenottamoiden, ylävesisäiliön, jätevedenpumppaamoiden sekä vesijohto- ja jätevesiviemäriverkostojen käyttö- ja kunnossapitomenot.

Vesihuoltolaitoksen käyttö- ja ylläpitomenot sekä laitoksen pääomamenot katetaan vesihuollon maksutuloilla.

Vesihuoltolaitos huolehtii toiminta-alueensa vesi- ja jätevesihuollosta. Alue on jaettu kahteen vedenjakelualueeseen. Pohjoisen vedenjakelualan (Kirkonseutu, Salosaari, Kärinki, Haloniemi ja Virtumjoki) vesi tuotetaan Lampsinlammen vedenottamalla. Lampsilta on myös yhdysvesijohto Imatran verkostoon. Eteläinen vedenjakelualue (Oritlampi, Koholanmäki, Huhtanen ja Puntala-Kuokkalampi) vesi tuotetaan Oritlammen vedenottamalla. Alueelta on yhdysvesijohto Imatran verkostoon. Vesihuoltolaitos myy vettä Salosaari – Toivialantie vesiosuukunnalle.

Ruokolahden kunnan vesihuoltolaitoksen jätevedet käsitellään Imatran Meltolassa sijaitsevalla puhdistamolla, josta kunnan tarpeisiin on varattu 6,2 % laitoksen kapasiteetista. Meltolan jätevedenpuhdistamon saneeraus toteutettu Imatralla ja laitos on valmistunut vuoden 2024 loppupuolella.

Ruokolahden vesihuoltolaitos myy Rautjärven kunnalle Asemanseudun taajaman jätevesien käsittelypalvelut, sillä taajaman jätevedet johdetaan Oritlammen viemäriverkoston kautta Meltolan puhdistamolle.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Vesihuoltolaitoksen toimintaa jatketaan kunnallisena liikelaitoksena.

Vesihuoltolaitoksen valvontajärjestelmän avulla voidaan harventaa vedenottamoiden sekä jätevesipumppaamoiden valvontakäyntejä sekä kerätä keskitetysti vedenottamoiden ja jätevedenpumppaamoiden käyttötietoja.

Ruokolahden kunnan vesihuoltolaitoksen hallinnoima laaja vesihuoltoverkosto mahdollistaa varsin tehokkaasti taajamien läheisyydessä sijaitsevien haja-asutusalueen kiinteistöjen liittymisen järjestetyn vesihuollon piiriin.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Viemäriverkoston vuoto- vesien hallinta.	Betoniviemäreiden ja kai- vojen sujutus.	Viemäriverkoston vuoto- vesien vähentäminen.
Vesihuollon toiminta- alueen vesihuoltoverkos- ton kehittäminen.	Viisi uutta liittynyttä kulu- tuspistettä.	Toteutunut viisi uutta liit- tymää.
Laadukas talousvesi	Lampsiin ja Oritlammen vedenottamoiden omaaval- vonta.	Häiriötön tuotanto.

Toiminnan painopisteet 2025–2027

Hyvälaatuisen veden jakeluvarmuutta ylläpidetään sekä parannetaan ja yhteistyötä jatketaan naapurikuntien kanssa.

6 Investointiosa

Teknisten palvelujen lautakunta nettomenot	6 067 000
Talonrakennus	5 080 000
Torila	
Kattojen saneeraus	100 000
Urheilukenttä	
huoltorakennuksen saneeraus/ uudisrakennus suunnittelu	10 000
Koulu ja liikuntahalli	
Varustevarastojen liukuovet	20 000
Päiväkoti	
Aurinkosähkö	70 000
Paloasema	
Suunnittelu, kunnan osuutta, kunnallistekniikka ym.	
Rakentaminen, kunnan osuutta kunnallistekniikka ym.	80 000
Rasilantien kiinteistö	
Rakentaminen, kunnan osuutta kunnallistekniikka ym.	50 000
Rasilantie 61 uusi rakennus	4 750 000
Liikenneväylät	390 000
Rakennussuunnittelu	30 000
Katualueiden saneerauksen suunnittelu	20 000
Liikenneväylien suunnittelu	10 000
Tiet, väylät sekä kuivatusjärjestelmät saneeraus ja uudisrakentaminen	
Vaittilantien perusparannus ja vesihuolto	210 000
Liikenneturvallisuuskohteet	
Pienet erittelemättömät liikenneturvallisuuskohteet	15 000
Kestopäällystys (ja muut pintarakenteet)	55 000
Päällystämättömien katujen asfaltointi	30 000
Paikkaukset, korjaukset, päällystyskorjaukset	25 000

Katuvalaistuksen rakentaminen	80 000
LED valaistukset, energian säästön muutokset	80 000
Muu julkinen käyttöomaisuus	307 000
Puistot, leikkipaikat, venerannat ja viheralueet	307 000
Puistojen kehitys, hyvinvointireitti	25 000
Leikkipaikat, Tuulastustien LP saneeraus 2025	30 000
Sataman korttelialueen kehittäminen	80 000
Uimarannat	25 000
Valaistujen latujen LED saneeraus, kylät	12 000
Boccia-kentän saneeraus	10 000
Retkeilyreitit	25 000
Urheilukentän nurmen saneeraus + kastelujärjestelmä	100 000
Kaukolämpölaitos	45 000
Verkoston saneeraus	20 000
Öljysäiliön saneeraus	25 000
Muu liike- ja palvelutoiminta	
Yritysalueen tonttien kehitys	15 000
Vesihuoltolaitos	230 000
Muut kunnallistekniikan suunnitteluhankkeet	
Lampsiin vedenottamon viemäröinnin suunnittelu	10 000
Vesi- ja viemäriverkosto rakentaminen ja saneeraus	170 000
Jätevesipumppaamo saneeraus	100 000
Viemäriverkoston saneeraus	50 000
Vesijohtoverkoston runkoventtiilien uusinta ja mittarointi	20 000
Yhteisviemäröinti	
Imatran jäteveden yhteisviemäröinti saneeraukset	50 000

7 Taloussuunnitelma 2025–2027

7.1 Tuloslaskelma 2025–2027

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	2 041 046	2 234 590	2 100 866	1 900 000	1 900 000
Maksutuotot	282 576	174 930	173 620	170 000	170 000
Tuet ja avustukset	605 047	471 548	296 720	300 000	300 000
Muut toimintatuotot	2 115 156	2 040 885	2 067 600	2 000 000	1 900 000
TOIMINTATUOTOT	5 043 825	4 921 953	4 638 806	4 370 000	4 270 000
Henkilöstökulut	-8 180 165	-7 941 382	-8 088 151	-8 259 616	-8 150 000
Palvelujen ostot	-4 164 191	-4 379 051	-5 078 502	-5 000 000	-5 000 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 266 275	-2 496 015	-2 124 614	-2 000 000	-2 000 000
Avustukset	-407 832	-571 256	-870 359	-850 000	-850 000
Muut toimintakulut	-453 490	-488 792	-482 223	-470 000	-469 999
TOIMINTAKULUT	-15 471 953	-15 876 496	-16 643 850	-16 579 617	-16 470 000
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-10 428 128	-10 954 543	-12 005 044	-12 209 617	-12 200 000
Verotulot	11 909 655	12 013 000	12 649 674	12 858 000	13 151 000
Valtionosuudet	932 950	1 048 870	1 529 890	1 453 846	1 453 846
Rahoitustuotot ja -kulut	-201 205	-250 680	-386 060	-396 060	-632 500
VUOSIKATE	2 213 273	1 856 647	1 788 460	1 706 169	1 772 346
Poistot ja arvonalentumiset	-3 799 387	-1 744 057	-1 811 937	-1 933 810	-2 181 200
TILIKAUDEN TULOS	-1 586 114	112 590	-23 476	-227 642	-408 854
Varausten ja rahastojen muutos	108 332	108 640	108 332	104 170	101 935
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 477 782	221 230	84 856	-123 472	-306 919

7.2 Rahoituslaskelma 2023–2027

TALOUSARVION RAHOITUSOSA	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	2 213 503,99	1 856 647,00	1 798 460	1 706 169	1 772 346
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-60 000,00	0	0	0
	2 213 503,99	1 796 647,00	1 788 460	1 706 169	1 772 346
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-1 459 671,56	-4 279 900,00	-6 067 000	-6 040 000	-772 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	800 000,00	0		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 868,81	60 000,00	0	0	0
	-1 456 802,75	-3 419 900,00	-6 067 000	-6 040 000	-772 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	756 701,24	-1 623 253,00	-4 278 540	-4 333 831	1 000 346
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)		1 000 000,00	4 600 000	4 600 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-608 695,64	-808 700,00	-793 000	-977 000	-977 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos (+/-)					
	-608 695,64	191 300,00	3 807 000	3 623 000	-977 000
Oman pääoman muutokset (+/-)					
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 004 857,72				
Vaikutus maksuvalmiuteen	-856 852,12	-1 431 953,00	-471 540	-710 831	23 346

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027
Rahavarat 31.12.	2 858 593,86	1 565 270,00	1 103 730	392 899	406 245
Rahavarat 01.01.	3 715 445,98	2 997 223,00	1 565 270	1 103 730	382 899
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v.	5 934	4 168	-5 942	-11 042	-8 479
Lainan hoitokate	2,9	1,78	1,84	1,53	1,58
Kassan riittävyys, pv	58,7	28	17	6	8

7.3 Investointimenot ja -tulot 2026–2027

	kv	2026 menot	tulot	kv	2027 menot	tulot
KUNNANHALLITUS KV						
Maa- ja vesialueet						
Maa- ja vesialueiden myynti						
TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA KV						
Talonrakennus						
Urheilukenttä						
Urheilukentän huoltorakennuksen saneeraus (osa)					350 000	
Pienteollisuustalo						
Ison osan katon ja ullakkorakenteiden kunnostus		420 000				
Rasilan kiinteistöt						
Rasilantie 61, uusi rakennus		4 750 000				
Liikenneväylät						
Rakennussuunnitelma						
kunnan osuus suunnittelukustannuksista					22 000	
Liikenneväylien suunnittelu		10 000			15 000	
Tiet, väylät sek kuivatusjärjestelmät saneeraus ja uudisrakentaminen						
Metsola 1. alueen saneeraus 4 vaihe.		240 000				
Liikenneturvallisuuskohteet						
Pienet erittelemättömät liikenneturvallisuuskohteet		15 000			15 000	
Kestopäällystys (ja muut pintarakenteet)						
Päällystämättömien katujen päällystystyöt, paikkaukset, korjaukset		110 000			70 000	
Katuvalaistus						
Katuvalaistuksen suunnittelu						
Rasilantien katuvalaistuksen suunnittelu		10 000				
Katuvalaistuksen rakentaminen						
LED valaistus, energia säästön muutokset		100 000			100 000	
Muu julkinen käyttöomaisuus						
Puistot, leikkipaikat, venerannat, viheralueet						
Puistopenkit ym puistojen kehitys		20 000			15 000	
Leikkipaikat		20 000			20 000	
Retkeilyreitit		15 000			15 000	
Uimarannat		15 000			10 000	

Kaukolämpölaite						
Verkon saneeraus		20 000				
Muu liike- ja palvelutoiminta						
Yritysalueiden tonttien kehitys		15 000				
Vesihuoltolaitos						
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus						
Metsola 1. vesihuollon saneeraus 4.vaihe						
Lampsiin vedenottamon viemärointi		70 000				
Jätevesiverkoston saneeraus sujuttamalla						
Jätevesipumppaamon saneeraus		100 000			100 000	
Viemäriverkoston saneeraus		50 000				
Vesijohtoverkoston runkoventtiilien uusinta ja mittarointi		10 000				
Yhteisviemärointi						
Imatran jäteveden yhteisviemärointi		50 000			40 000	
Yhteensä netto/menot/tulot	6 040 000	6 040 000	0	772 000	772 000	0

7.4 Verorahoitus 2022–2025

VEROT	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnan tulovero	8 488 979	8 633 000	9 190 000	9 315 000	9 534 000
Kiinteistövero	1 955 536	2 168 000	2 186 959	2 187 000	2 187 000
Yhteisövero	1 465 140	1 212 000	1 272 715	1 356 000	1 430 000
Verotulot yhteensä	11 909 655	12 013 000	12 649 674	12 858 000	13 151 000
Tuloveroprosentti	7,86	8,6	8,6	8,6	8,6
VALTION-OSUUDET	932 950	1 048 870	1 529 890	1 453 846	1 453 846
VERORAHOITUS YHTEENSÄ	12 842 605	13 061 870	14 179 564	14 311 846	14 604 846

8 Tilivelvolliset 2025

KUNNANHALLITUS, jäsenet	
kaavoitus ja maa- ja metsätilat, seudullinen ympäristöyhteistyö	kunnanjohtaja
elinkeinoelämän kehittäminen	kunnanjohtaja
muu hallinto	hallintojohtaja

HYVINVOINTIPALVELUJEN LAUTAKUNTA, jäsenet	
hyvinvointipalvelujen hallinto, kulttuuripalvelut	hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja
perusopetus	hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja
kansalaisopisto	hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja
kirjastopalvelut	hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja
liikuntapalvelut	hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja
nuorisopalvelut	hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja
varhaiskasvatus	varhaiskasvatuspäällikkö
ruoka- ja puhtauspalvelut	ruokapalvelupäällikkö

TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA, jäsenet	
tekniset palvelut	teknisten palveluiden toimialajohtaja
rakennusvalvonta	rakennustarkastaja
varastot ja konekeskus	kunnossapitoinsinööri
kiinteistöt	kunnossapitoinsinööri
yleiset ja yksityiset tiet	maanmittausinsinööri
liikennealueet	kunnossapitoinsinööri
puistot ja muut yleiset alueet	teknisten palveluiden toimialajohtaja
energialaitos	teknisten palveluiden toimialajohtaja
maakaasulaitos	teknisten palveluiden toimialajohtaja
vesihuoltolaitos	teknisten palveluiden toimialajohtaja

9 Lähde ja kuvaluettelot

9.1 Lähdeluettelo

ELY-keskus, Kaakkois-Suomen. ”Työllisyyskatsaus, syyskuu 2024.” ei pvm.

Keskuskauppakamari. ”Keskuskauppakamarin vientijohtajakysely, 30.9.2024.” ei pvm.

Pankki, Suomen. ”Suomen talouden väliennuste. .” syyskuu 2024.

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj, työ- ja elinkeinoministeriö. ”PK-Yritysbarometri – Syksy 2024.” ei pvm.

Tilastokeskus. ”Tilastokeskuksen väestöennuste, 24.10.2024.” ei pvm.

Tulli. ”Tavaroiden ulkomaankaupan ennakkotilasto elokuussa 2024. Tulli, 7.10.2024.” ei pvm.

Valtionvarainministeriö. ”Valtionvarainministeriön julkaisuja 2024:46.” ei pvm.

9.2 Kuvaluettelo

Kuva 1 Ruokolahden ikäluokkarakenne 2024. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

Kuva 2 Ruokolahden ikärakenteen kehitys 2024–2044. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

Kuva 3 Etelä-Karjalan väestöennuste kunnittain. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

Kuva 4 Etelä-Karjalan väestöennuste ikäryhmittäin. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

Kuva 5 Ruokolahden väkiluku vuosina 2021–2023. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

Kuva 6 Kuntien verotulot asukasta kohden. (Painelaskelma, VM, 09/2024.)

Kuva 7 Verotettavat ansiotulot. (Lähde: Verohallinto, 12/2024.)

Kuva 8 Keskimääräinen ansiotulo Ruokolahdella. (Lähde: Verohallinto, 12/2024.)

Kuva 9 Työpaikat Ruokolahdella. (Lähde: Tilastokeskus, 10/2024.)

Kuva 10 Etelä-Karjalan kuntien elinvoimaindikaattorit 2022. (Lähde: Kuntaliitto, 10/2024.)

Kuva 11 Kunnan verotulot. (Lähde: Kuntaliiton verotulojen ennustekehikko, 9/2024.)

Kuva 12 Kulujakauma toimialoittain. (Lähde: Accuna, 11/2024.)

Kuva 13 Kuntastrategian kärkitoimenpiteet. (Lähde: Ruokolahden kunnan kuntastrategia valtuustokaudelle 2021–2025.)

Kuva 14 Ruokolahden kunnan palkkakehitys 2014–2025.

Kuva 15 Ruokolahden kunnan henkilöstön kehitys 2014–2025.